

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 518

Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/912) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/912 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Genel Gerekçesi 4
- Madde Gerekçeleri 6

• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu 10

• Muhalefet Şerhleri.....19

• Tasarı Metni 45

• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....45

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

30/1/2018

Sayı: 31853594-101-1508-31

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 22/1/2018 tarihinde kararlaştırılan "Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım

Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (1/912)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Türkiye'de yatırım ortamını iyileştirme çalışmaları, 2001 yılından bu yana Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) bünyesinde yürütülmektedir. 4/1/2016 tarihli ve 2016/1 sayılı Bakanlar Kurulu Prensip Kararı ile yenilenen YOİKK'nin başkanlığı, yatırımların izlenmesi ve koordinasyonu ile görevli Başbakan Yardımcısı tarafından yürütülmektedir.

Yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla YOİKK'nin yapısında yatırımlarla ilgili görev ve sorumluluğu bulunan Adalet, Bilim, Sanayi ve Teknoloji, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Çevre ve Şehircilik, Ekonomi, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Gümrük ve Ticaret, Kalkınma ve Maliye Bakanlarının yanı sıra İçişleri ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanları gibi ilgili diğer Bakanlar ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD), Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED), Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) başkanları yer almaktadır. YOİKK'te kamu ve özel sektör arasında bugüne kadar sağlanan ortak çalışma kültürü sayesinde pek çok yasal ve idari düzenleme gerçekleştirilmiş ve çalışmalar yıllık eylem planları aracılığıyla yürütülmüştür.

2017-2018 döneminde YOİKK gündemine alınan eylemler, uluslararası kuruluşların ülkemize yönelik değerlendirmeleri de gözönüne alınarak oluşturulmuş, süre, maliyet ve prosedür sayısı anlamında yatırımcıların karşılaştığı idari ve bürokratik süreçlerin iyileştirilmesi amaçlanmıştır.

Bu kapsamda iş ve yatırım ortamının öncelikli sorunlarına odaklanılarak, yatırımcılarının karşılaştığı sorunların hızla çözülmesi, yatırım ortamına ilişkin bürokratik süreçlerin rasyonel hale getirilerek zaman ve maliyet anlamında iyileştirme sağlanması, uluslararası kuruluşların hazırladıkları yatırım ortamına ilişkin raporlarda ülke sıralamamızın iyileştirilmesi, böylece ulusal ve uluslararası yatırımların artırılması amacıyla yürütülmekte olan çalışmalar çerçevesinde;

- Şirket kuruluşu işlemlerindeki maliyet ve sürenin azaltılması,
- Belediyeler tarafından sağlanan yapı izin süreçlerinin iyileştirilmesi,
- Dış ticaret işlemlerine ilişkin çeşitli maliyetlerin düşürülmesi,
- Tapu kaydı işlemlerinin hızlandırılması,
- Telekomünikasyon altyapı izinleri gibi altyapı izin süreçlerinin kolaylaştırılması,
- Ticari faaliyet işlemlerinin kolaylaştırılması,
- KOBİ'lerin finansmana erişiminin kolaylaştırılması,

doğrultusunda bu Tasarıyla çeşitli kanunlarda değişikliklerin yapılması öngörülmektedir.

Anonim ve limited şirketler tarafından fiziki ortamda tutulacak defterlerin kuruluşteki açılış onaylarının yalnızca ticaret sicili müdürlüklerince yerine getirilmesi sağlanmakta, böylelikle başka bir işleme gerek kalmamaktadır. Şirketlerde, organ temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilciye ilişkin uygulamada yaşanan problemlerin önüne geçilmesi amacıyla 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 428 inci, 430 uncu ve 431 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

Şirket kuruluş işlemlerindeki sürecin kısaltılması amacıyla, şirket kuruluş aşamasında sigortalı çalıştırılması durumunda oluşturulacak şirket kaydının Sosyal Güvenlik Kurumuna gidilmeksizin elektronik olarak oluşturulması öngörülmektedir.

Yapı izin süreçlerinin kısaltılması amacıyla YOİKK 2017-2018 dönemi çalışmaları kapsamında azaltılan ruhsat üzerindeki imza sayısı bire indirilmekte olup yapı denetimine ilişkin mevcut sistemde uygulanmakta olan risk bazlı denetim hususuna 4708 sayılı Kanunda yer verilmektedir. Yapı izin süreçleriyle ilgili, yapı ruhsatının verilmesi aşamasında gerekli olan işyeri kaydının Sosyal Güvenlik Kurumuna gidilmeksizin elektronik ortamda oluşturulması öngörülmektedir.

Dış ticaret işlemlerinde geçici depolama maliyetlerinin azaltılması ve dış ticaret erbabının rekabet gücünün yükseltilmesi amacıyla, gümrük işlemleri çerçevesinde alınan tahmil, tahliye, ardiye, saha içi taşıma ücretleri ve benzeri masraflar için azami sınır uygulamasına geçilmesi öngörülmektedir.

Tapu kaydı işlemlerinin hızlandırılması amacıyla, borçlu ve kefiller ile alacaklı arasında düzenlenen kredi veya borç sözleşmelerinin, ilgililerin tapu müdürlüklerinde bizzat talepte bulunma zorunluluğu olmaksızın tapuya tescilinin sağlanması ve iskân izni alındıktan sonra herhangi bir farklı işleme ihtiyaç kalmaksızın tapu sicilinde ilgili taşınmazın cins değişikliğinin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Öte yandan, tapu müdürlüklerince tescili yapılan işlemlerin yargı mercileri ile yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından doğrudan elektronik ortamda paylaşılması öngörülmektedir.

Telekomünikasyon altyapı izinleri gibi altyapı izin süreçlerinin kolaylaştırılması amacıyla; altyapı kazı işlemlerinde başvuru talepleriyle ilgili sürecin tanımlanması, belge karşılığında alınacak harç oranı ve hesaplama yöntemi, izinsiz kazı yapanlara uygulanacak idari para cezaları ile ilgili hükümler de dahil olmak üzere birçok hususta yatırım süreçlerini kolaylaştıracak düzenlemeler yapılmaktadır.

Özellikle kırsal bölgelerde, mera vasfında olan yerlere de baz istasyonu ve diğer elektronik haberleşme altyapı ve sistemleri kurulması ve etkin bir şekilde kullanılabilmesi için 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamındaki yerlerin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından tahsis amacının değiştirilebilmesi öngörülmektedir.

KOBİ'lerin finansmana daha kolay erişebilmesi amacıyla 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanununda değişiklik yapılmak suretiyle, KOBİ'lerin sahip oldukları her türlü taşınır varlığın rehnine imkân sağlanması öngörülmektedir. Öte yandan, rehnedilen taşınır varlık kapsamına herhangi bir işleme gerek kalmaksızın faiz, sigorta gibi hukuki getiriler ile taşınır varlığın doğal ürünü veya ikamesi olan yeni taşınır varlığın sicile otomatik olarak kaydolması hususunun açık şekilde düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, borçlu ve kefiller ile alacaklı arasında düzenlenen kredi veya borç sözleşmelerinin, tapu müdürlüklerince resmi senet düzenlenmeksizin ve ilgililerinin tapu müdürlüklerinde bizzat talepte bulunma zorunluluğu olmaksızın tapuya tescilinin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 223 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, 6102 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişikliğe paralel olarak anonim ve limited şirketler tarafından fiziki ortamda tutulacak defterlerin kuruluşta açılış onaylarının ticaret sicili müdürlüklerince yerine getirilmesi zorunlu hale getirilmektedir.

MADDE 3- 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 10 uncu maddesi gereğince kat mülkiyeti veya kat irtifakı tesisi işlemleri tapu müdürlüklerinde resmi senet düzenlenerek veya mahkeme kararına istinaden yapılmaktadır. Madde ile, noterliklerde düzenlenen ve tapu siciline tescil kabiliyeti bulunan noterlik sözleşmelerinin de ilgili kurumlar tarafından tapu müdürlüğüne gönderilmesi durumunda gerekli tescil işlemlerinin yapılmasının önü açılmış olacaktır. Tapu sicilinde gerek tapu müdürlüğünde ve gerekse noterliklerde aynı hususları içeren mükerrer sözleşmelerin yapılmasının önüne geçilecektir.

Madde ile ayrıca yapı kullanma izin belgesine bağlanan binaların cins değişikliğine ilişkin tescil bildirim ve eki belgelerin, bu belgeleri düzenlemeye yetkili idareler tarafından kadastro müdürlüklerine gönderilmesi ve gerekli teknik işlemlerin de tapu ve kadastro idareleri tarafından tamamlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 4- 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 12 nci maddesi gereğince kat mülkiyeti tesis edilmesi için ana gayrimenkulün maliki veya bütün paydaşları tarafından imzalanan, yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca onaylanan mimari projenin diğer belgelerle birlikte tapu müdürlüklerine elden ibraz edilmesi gerekmektedir.

Ancak 634 sayılı Kanunda malikler tarafından imzalanan mimari projenin onaylanarak tapu müdürlüğüne gönderilmesi düzenlenmişken uygulamada malik imzalarının tapu müdürlüğü tarafından alındığı görülmektedir. Madde ile, müellifi mimar tarafından hazırlanan proje yetkili idarelerce maliklerin imzaları tamamlandıktan sonra Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen standartlarda taranarak güvenli elektronik ortamda tapu müdürlüklerine gönderilecektir.

MADDE 5- 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 14 üncü maddesi gereğince kat mülkiyeti tesis edilmesi için ana gayrimenkulün maliki veya bütün paydaşları tarafından imzalanan, yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca onaylanan mimarî projenin diğer belgelerle birlikte tapu müdürlüklerine elden ibraz edilmesi gerekmektedir.

Ancak 634 sayılı Kanunda malikler tarafından imzalanan mimari projenin onaylanarak tapu müdürlüğüne gönderilmesi düzenlenmişken uygulamada malik imzalarının tapu müdürlüğü tarafından alındığı görülmektedir. Madde ile, müellifi mimar tarafından hazırlanan proje yetkili idarelerce maliklerin imzaları tamamlandıktan sonra Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen standartlarda taranarak güvenli elektronik ortamda tapu müdürlüklerine gönderilecektir.

MADDE 6- Madde ile, altyapı kazı işlemlerinde belediyeden kazı izin belgesi alınması, başvuru taleplerinin ne kadar sürede sonuçlandırılacağı, belge karşılığında alınacak harç oranı ve hesaplanması ve izinsiz kazı yapanlara uygulanacak idari para cezası ile ilgili hükümler düzenlenmektedir.

MADDE 7- Kırsal alanda yaşayan vatandaşlarımızın haberleşme ihtiyaçlarının karşılanması, kamu güvenliğinin sağlanması ve sürdürülebilmesi açısından güvenlik güçlerinin taleplerinin zamanında karşılanabilmesi için tüm telekomünikasyon altyapılarının hızlı bir şekilde kurulabilmesi ve etkin bir şekilde kullanılabilmesi önem arz etmektedir. Bu sebeple, elektronik haberleşme altyapısı oluşturulurken, özellikle kırsal bölgelerde, mera vasfında olan yerlere de baz istasyonu ve diğer elektronik haberleşme altyapıları ve sistemi kurulmasına ihtiyaç duyulabilmektedir.

4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesinde tahsis amacı değiştirilmedikçe mera, yaylak ve kışlakta anılan Kanunda gösterilenden başka şekilde yararlanılamayacağı düzenlenmiş ve söz konusu taşınmazların tahsis amacının değiştirilebileceği durumlar tahdidi olarak sayılmıştır. Madde ile, elektronik haberleşme altyapıları için ihtiyaç duyulan alanların tahsis amacının değiştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 8- Madde ile, geçici depolama maliyetlerinin azaltılması ve dış ticaret erbabının rekabet gücünün yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 9- Madde ile, 4458 sayılı Kanunun 218 inci maddesine geçici depolama maliyetlerinin azaltılması amacıyla eklenen üçüncü fıkranın uygulanmasının sağlanmasına yönelik olarak 241 inci maddeye usulsüzlük cezası eklenmektedir.

MADDE 10- Madde ile, bürokrasinin azaltılması ve yapı ruhsatı işlemlerinin basitleştirilmesinin sağlanması amacıyla yapı denetim kuruluşlarının görevleri arasında yer alan yapı ruhsatının imzalanması yükümlülüğü kaldırılmaktadır.

MADDE 11- Madde ile, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanuna risk bazlı denetime ilişkin hüküm eklenmektedir.

MADDE 12- İçişleri Bakanlığınca belediyelerin iş ve işlemlerini kolaylaştıracak Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) ve yerel yönetim modüllerinin hizmete sunulması ile ilgili çalışmalar başlatılmıştır. Böylelikle EBYS ile tüm belediyelerin merkezle ve kendi aralarında elektronik ortamda yazışabilmelerinin yanı sıra kullanılan yerel yönetim modülleri ile yapacakları işlemler sistem üzerinden gerçekleşecektir. Öte yandan, e-Belediye bilgi sisteminin hayata geçmesi ile vatandaşlarımızın belediye hizmetlerinden elektronik veya mobil imza ile yararlanmasına olanak sağlayacak altyapı

oluşturularak kesintisiz yerel hizmet sunumu sağlanacak, bankalar ile anlık veri transferi sağlanarak vatandaşlarımızın vergi ve fatura gibi ödemelerini bu sistem üzerinden yapabilmesi mümkün olacaktır. Dolayısıyla bu sistem, vatandaş odaklı bir yerel yönetim yapısının oluşturulmasına ve vatandaşlarımızın belediye hizmetlerinden daha hızlı, kolay, etkin, kaliteli bir şekilde yararlanmasına ve bu hizmetlerdeki bürokratik işlemlerin azaltılmasına da hizmet edecektir. Bu kapsamda, 5393 sayılı Kanuna ek madde eklenerek e-Belediye bilgi sisteminin tanımlanması, kapsamı, çalışma prensibi ve e-Belediye bilgi sistemini kullanacak belediyelerin yükümlülükleri düzenlenmektedir.

MADDE 13- Madde ile, 5393 sayılı Kanuna geçici madde eklenerek e-Belediye bilgi sistemine ilişkin geçiş hükümleri düzenlenmektedir.

MADDE 14- Madde ile, şirket kuruluş aşamasında ticaret sicil memurlukları tarafından şirket kuruluş dilekçesi bildirim formunun Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilmesi ve böylece işyerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna başvuru yapılmadan Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından tescil edilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde ile ayrıca, bildirimlerden hangilerinin işyerinin bildirilmesi yerine geçeceğinin Sosyal Güvenlik Kurumca belirlenmesi ve belirlenenlerle ilgili ayrıca işyeri bildirgesi düzenlenmemesi öngörülmektedir.

MADDE 15- Madde ile, Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen belgelerin gerçek ve tüzel kişilere verilmesi halinde, Sosyal Güvenlik Kurumu iş ve işlemlerinin bu belgelere göre yapılarak bürokratik süreçlerin azaltılması amaçlanmaktadır.

MADDE 16- Madde ile; yargı mercileri ile yetkili kurum ve kuruluşlarca talep edilen şerh ve beyan tesisi (haciz, satış şerhi ve sair), terkinin ve tadilinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması hedeflenmektedir.

MADDE 17- Madde ile, her tacirin kullanacağı ticaret unvanını ve bunun altına atacağı imzayı ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı huzurunda yazılı beyanda bulunmak suretiyle vermesi öngörülmektedir. Tacir tüzel kişi ise unvanla birlikte onun adına imzaya yetkili kimselerin imzaları sicil müdürlüğüne verilecektir.

MADDE 18- Madde ile, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 64 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında değişiklik yapılarak anonim ve limited şirketler tarafından fiziki ortamda tutulacak defterlerin kuruluşta açılış onaylarının ticaret sicili müdürlüklerince yerine getirilmesi öngörülmektedir.

MADDE 19- 6102 sayılı Kanunun 428 inci maddesinde şirketlerde, organ temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilciye ilişkin esaslar düzenlenmektedir. Madde gerekçesinde hükmün hedefinin "... özellikle halka açık anonim şirketlerde pay sahiplerinin tek seçenekle ve bir oldu bitti ile karşı karşıya kalmalarına engel olmak ve pay sahipleri demokrasininin kurulmasını sağlamak ..." olarak belirtildiği dikkate alındığında, anılan maddede düzenlenen temsil kurumlarının payları borsada işlem gören ve çok sayıda ortağı bulunan halka açık anonim ortaklıklarda, ortağın haklarının korunması bakımından önem taşıdığı anlaşılmaktadır. Ancak maddede herhangi bir ayırım yapılmadığından tüm anonim ortaklıklar maddede belirtilen zorunlulukları yerine getirmek durumundadırlar. Maddenin uygulanması özellikle az sayıda pay sahibi olan şirketlerde sorun yaratmaktadır. Bu şirketler bakımından böyle bir ihtiyaç bulunmadığı gibi uygulama mali külfet doğurmakta ve genel kurul toplantılarının gecikmesi ihtimalini ortaya çıkarmaktadır. Diğer yandan hükmün asıl fayda sağlayacağı halka açık anonim ortaklıklar

bakımından 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının son cümlesi "6102 sayılı Kanunun 428 inci maddesi bu Kanun kapsamında uygulanmaz." denilerek halka açık anonim ortaklıklar bakımından istisna tanınmaktadır. Bu itibarla, halka açık anonim ortaklıklarda uygulanması imkânı bulunmayan hükümler, uygulamada yaşanabilecek sorunların önüne geçilebilmesi amacıyla yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 20- Madde ile, ayırt edici özelliği bulunmayan taşınır varlıklar için genel tanımlama yolu ile rehin kurulması imkânı tanınmaktadır.

MADDE 21- Madde ile, sadece 6750 sayılı Kanunda belirtilen taşınırın değil KOBİ'lerin sahip olduğu her türlü taşınır ve hakkın rehne konu olabilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 22- Madde ile, rehnedilen taşınır varlık kapsamına herhangi bir işleme gerek kalmaksızın faiz, sigorta gibi hukuki getiriler ile taşınır varlığın doğal ürünü veya ikamesi olan yeni taşınır varlığın girdiğinin açık hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca iyiniyetli üçüncü kişilerin iradelerinin korunması hususunda düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 23- Madde ile, 6750 sayılı Kanun kapsamındaki borçların süresinde ifa edilmemesi halinde alacaklının başvurabileceği yollara ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 24- Madde ile, 6750 sayılı Kanunda öngörülen rehin sistemi daha çok taşınmaz rehnine benzediğinden anılan Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun taşınmaz rehnine ilişkin hükümlerinin uygulanmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 25- Madde ile, 6750 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde düzenlenen birleşme ve karışmaya ilişkin hükümler yürürlükten kaldırıldığından anılan Kanunun 11 inci maddesinde bu doğrultuda düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 26- Yürürlük maddesidir.

MADDE 27- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

8/2/2018

Esas No: 1/912

Karar No: 31

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1/912 esas numaralı “*Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı*” Komisyonumuzun 1/2/2018 ve 6/2/2018 tarihlerinde yaptığı 35 inci ve 36 ncı birleşimlerinde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

1/912 esas numaralı “Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” 30/1/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş ve Başkanlığa aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 1/2/2018 ve 6/2/2018 tarihlerinde yaptığı 35 inci ve 36 ncı birleşimlerinde; Hükümeti temsilen Başbakan Yardımcısı Prof. Dr. Recep AKDAĞ ile Başbakanlık, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü, Sermaye Piyasası Kurulu, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği, Türkiye İhracatçılar Meclisi, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği, Uluslararası Yatırımcılar Derneği, Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Mobil Telekomünikasyon Operatörleri Derneği ve Yapı Denetim Kuruluşları Birliği Derneği temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 1/912 ESAS NUMARALI KANUN TASARISINDA ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

Tasarının genel gerekçesinde; iş ve yatırım ortamının öncelikli sorunlarına odaklanılarak, yatırımcıların karşılaştığı sorunların hızla çözülmesi, yatırım ortamına ilişkin bürokratik süreçlerin azaltılarak rasyonel hale getirilmesi, böylece zaman ve maliyet anlamında iyileştirme sağlanması, uluslararası kuruluşların hazırladıkları yatırım ortamına ilişkin raporlarda ülke sıralamamızın iyileştirilmesi, böylece ulusal ve uluslararası yatırımların artırılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Bu amaçlara ulaşılmasına binaen yürütülmekte olan çalışmalar çerçevesinde;

- Şirket kuruluşu işlemlerindeki maliyet ve sürenin azaltılması,
- Belediyeler tarafından sağlanan yapı izin süreçlerinin iyileştirilmesi,
- Dış ticaret işlemlerine ilişkin çeşitli maliyetlerin düşürülmesi,
- Tapu kaydı işlemlerinin hızlandırılması,
- Telekomünikasyon altyapı izinleri gibi altyapı izin süreçlerinin kolaylaştırılması,
- Ticari faaliyet işlemlerinin kolaylaştırılması,

doğrultusunda çeşitli kanunlarda değişiklik yapılmasının öngörüldüğü ifade edilmektedir.

Kanun Tasarısının metni ve gerekçesi incelendiğinde, Tasarıda;

- Anonim ve limited şirketler tarafından fiziki ortamda tutulacak defterlerin kuruluştaki açılış onaylarının yalnızca ticaret sicili müdürlüklerince yerine getirilmesine, bu süreçte var olan noter onayının kaldırılarak sürecin hızlandırılmasına,

- Anonim şirketlerde, organ temsilcisi, bağımsız temsilci ve kurumsal temsilci belirlenmesine ilişkin hükümlerin uygulamada küçük ölçekli anonim şirketlere ek külfet getirmesi nedeniyle bu zorunluluğun kaldırılmasına,

- Şirket kuruluş işlemlerindeki sürecin kısaltılması amacıyla, kuruluş aşamasındaki sigortalı çalıştırılmasına ilişkin şirket kaydının bildirilmesi uygulamasından vazgeçilmesine, ayrıca Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan bildirimlerin elektronik olarak oluşturulmasına,

- Yapı denetimine ilişkin mevcut sistemde uygulanmakta olan risk bazlı denetim hususuna 4708 sayılı Kanunda açıkça yer verilmesine,

- Dış ticaret işlemlerinde geçici depolama maliyetlerinin azaltılması ve dış ticaret erbabının rekabet gücünün yükseltilmesi amacıyla, gümrük işlemleri çerçevesinde alınan tahmil, tahliye, ardiye, saha içi taşıma ücretleri ve benzeri masraflar için Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından azami sınır uygulamasına geçilmesine,

- Tapu kayıt işlemlerinin hızlandırılması ve tapu müdürlüklerindeki yoğunluğun azaltılması amacıyla, borçlu ve kefiller ile kurumsal alacaklılar arasında düzenlenecek kredi veya borç sözleşmelerinin, ilgililerin tapu müdürlüklerinde bizzat talepte bulunma zorunluluğu olmaksızın tapuya tescilinin sağlanmasına,

- Noterliklerde düzenlenen ve tapu siciline tescil kabiliyeti bulunan noterlik sözleşmelerinin de ilgili kurumlar tarafından tapu müdürlüğüne gönderilmesi durumunda kat mülkiyeti ve irtifakına ilişkin tescil işlemlerinin yapılabilmesine,

- Özellikle kırsal bölgelerde vatandaşların iletişim alanında yaşadığı sorunların giderilmesini teminen mera vasfında olan yerlere de baz istasyonu ve diğer elektronik haberleşme altyapı ve sistemleri kurulması ve etkin bir şekilde kullanılabilmesi için 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamındaki yerlerin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından tahsis amacının değiştirilebilmesine,

- Telekomünikasyon altyapı izinleri gibi altyapı izin süreçlerinin kolaylaştırılmasına, altyapı kazı işlemlerinde başvuru talepleriyle ilgili sürecin tanımlanmasına, belge karşılığında alınacak harç oranına ve izinsiz kazı yapanlara uygulanacak idari para cezalarına,

- e-Belediye bilgi sisteminin kapsamına, çalışma prensibine ve e-Belediye bilgi sistemini kullanacak belediyelerin yükümlülüklerine,

- İşletmelerin sahip oldukları her türlü taşınır varlığın rehnine imkân sağlanmasına, rehnedilen taşınır varlık kapsamına herhangi bir işleme gerek kalmaksızın faiz, sigorta gibi hukuki getirilerin eklenebilmesine,

yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONUMUZDA TASARININ GENELİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Tasarısının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

- Ülkeler arasında en fazla yatırımcıyı çekme açısından Dünya Bankasının hakemlik rolünü üstlendiği küresel düzeyde bir rekabetin yaşandığı, Dünya Bankasının iş kurma kolaylığı, inşaat izinleri, enerjiye erişim, tapu kayıt sistemi, kredi temini, azınlık hissedarların korunması, vergi ödeme kolaylıkları, sınır ötesi ticaret, sözleşmelerin uygulanabilirliği kriterleri çerçevesinde ülkeleri iş yapma kolaylığı açısından değerlendirmeye tabi tuttuğu,

- Dünya Bankasının iş yapma kolaylığına ilişkin olarak her yıl düzenli istatistik yayınladığı, bu istatistiğin ülkeler açısından prestij ifade ettiği, ancak söz konusu istatistiğin dayandığı kriterler iyi olsa da ülkeye gelen yatırımlara etkisinin sınırlı olacağı, yatırım yapılacak ülkede evrensel hukukun geçerliliğine bakılarak yatırım kararlarının verildiği, bu kapsamda yatırım yapılacak ülkede tarafsız ve bağımsız bir yargının mevcudiyeti, diskriminasyon uygulamalarının olmaması, ekonomi ile ilgili yasaların uygulanabilirliği ve değişmezliğinin yatırım kararlarını etkilediği, bu çerçevede ülkemizde iş yapma kolaylığını artırmaya yönelik olarak hazırlanan Tasarının yatırım ortamını iyileştirme açısından tek başına etkili olamayacağı,

- Ülkemizde özel sektörün ve yabancıların daha fazla yatırım yapmamasının şirket kuruluşu işlemlerindeki maliyet ve sürelerinin uzunluğundan, belediyeler tarafından sağlanan yapı izin süreçlerinin fazla zaman almasından, dış ticaret işlemlerine ilişkin çeşitli maliyetlerin yüksekliğinden, tapu kaydı işlemlerinin çok uzun sürmesinden, telekomünikasyon altyapı izinleri gibi altyapı izin süreçlerinin zorluğundan belli ölçüde kaynaklansa da yatırımların artırılması için hukuk sisteminin işleyişindeki aksaklıkların öncelikle giderilmesi gerektiği, bu nedenle yapılması öngörülen düzenlemelerin yatırımları arzulan düzeyde arttırmayacağı,

- Yapısal tedbirler alınarak ülkemizin evrensel hukuk standartlarına ulaşmasının sağlanabileceği, Hukukun Üstünlüğü Endeksinde 2014 yılında 59, 2015 yılında 80 ve 2016 yılında 99'uncu sırada bulunan ülkemizin 2017 yılında iki sıra daha gerileyerek 113 ülke arasından 101'inci sıraya gerilediği, bu durumun ülkemize gelen yatırımları olumsuz etkileyeceği, yapısal düzenlemelerin yanı sıra hukuki düzenlemelerin de yapılması gerektiği,

- Milli gelir hesaplama yönteminin değiştirilerek tasarruf oranlarının olduğundan daha yüksek gösterilmesinin fiili anlamda yatırımları artırmaya herhangi bir katkısının olmayacağı, bu nedenle tasarrufları artırmaya yönelik tedbirlerin ciddiyetle ve ivedilikle alınmasının elzem olduğu,

- Ülkemizin ekonomik olarak büyümeye devam ettiği, ancak bu büyümenin borçlanmaya, inşaaata ve ithalata dayalı bir büyüme olduğu, bu şekildeki bir büyüme modelinin yatırımcıya fayda sağlamayacağına anlaşılması gerektiği,

- Yatırım teşvik sisteminin sürekli değiştirilmesinin yatırımcıların teşvikleri takip edebilmesi açısından sorunlara neden olduğu, ancak mevcut sistemin ithalatı ve ithalata olan bağımlılığı azaltma noktasında başarılı olmadığı,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Hükümet adına yapılan açıklamalarda;

- Yatırım ortamının iyileşmesi açısından teşvik mekanizmalarının, iş yapma kolaylığının, hukuki süreçlerin işler durumda olmasının ve piyasalardaki güven unsurunun son derece önemli olduğu, bu çerçevede yatırımlarla ilgili görev ve sorumluluğu bulunan Bakanlar ile TOBB, TİM, TÜSİAD, YASED, MÜSİAD ve DEİK gibi kurumlardan oluşan Yatırım Ortamını İyileştirme Yüksek Kurulunun (YOİK) her yıl özel sektör temsilcileriyle değerlendirmeler yaptığı, yapılan değerlendirmeler neticesinde alınması gereken tedbirlere ilişkin düzenlemelerin hayata geçirildiği,

- Ülkemizde şirket kurmanın çok sayıda yasal prosedüre tabi olduğu, Tasarı ile şirket kurma aşamasındaki tüm işlemlerin ticaret sicil müdürlüğünde yapılabilir hale getirildiği, bu çerçevede yapılması öngörülen düzenlemelerin iş ortamını kolaylaştırmak açısından yapısal bir dönüşümü ifade ettiği,

- Şirket kuruluş işlemlerindeki maliyet ve süreleri azaltacak tedbirlerin yanı sıra belediyeler tarafından sağlanan yapı izin süreçlerinin iyileştirilmesiyle ilgili hükümlerin de Tasarıda yer aldığı, belediyelerin tapu sicil müdürlüklerine gönderdikleri belge, proje ve benzeri evrakların elektronik ortamda değerlendirilebilmesine yönelik düzenlemelerin öngörüldüğü, diğer taraftan Tasarıyla tapu kayıt işlemlerin hızlandırılmasının amaçlandığı, tüm bu düzenlemelerle zaman kaybına yol açan çok sayıda işlemin kolaylaştırılarak iş yapma ortamının iyileştirilmesinin sağlanacağı,

- Mevcut teknolojik imkânlar kullanılarak vatandaş veya yatırımcının mümkün mertebe en az sayıda işleme tabi olmasının birtakım suistimalleri önleme açısından daha faydalı olacağı, bu çerçevede yapılması öngörülen düzenlemelerin Hükümetin e-devlet projesinin belli parçalarının tamamlanması anlamına da geldiği,

- Özellikle kırsal bölgelerde ve geniş mera alanları olan yerlerde baz istasyonu ve diğer elektronik haberleşme altyapısı bulunmaması nedeniyle vatandaşların gündelik hayatta ve özellikle acil durumlarda sorun yaşadığı, Tasarı ile ihtiyaç duyulması halinde meralarda Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının gözetiminde baz istasyonu yapılmasının önünün açıldığı,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Tasarının geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarının maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir. Tasarı metni aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 1

Tasarının çerçeve 1 inci maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Madde 2

Tasarının çerçeve 2 nci maddesi; kooperatiflerin de kuruluş aşamasında yaptırmak zorunda oldukları defter tasdiklerinin ticaret sicil müdürlüklerince yapılabilmesini teminen değiştirilmesi suretiyle çerçeve 2 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Kooperatiflerin kuruluş, pay devri, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemlerinin 492 sayılı Harçlar Kanununda yazılı harçlardan istisna tutulmasını öngören bir düzenleme, Komisyon metnine yeni çerçeve 3 üncü madde olarak eklenmiştir.

Madde 3

Tasarının çerçeve 3 üncü maddesi; cins değişikliği işlemlerinde yapı kullanma izin belgesi düzenlenen yapılarla ilişkin teknik kontrollerin lisanslı harita kadastro mühendislik bürolarının bulunmadığı yerlerde kadastro müdürlüğü tarafından yapılmasını teminen değiştirilmesi suretiyle çerçeve 4 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 4

Tasarının çerçeve 4 üncü maddesi; çerçeve 5 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 5

Tasarının çerçeve 5 inci maddesi; çerçeve 6 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Kooperatif anasözleşmesinin ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personel huzurunda imzalanmasını ve ilgili bakanlığa faaliyet konuları itibarıyla kooperatifleri sınıflandırma, çalışma bölgeleri oluşturma, kooperatif kuruluşu için asgari ortak sayısından az olmamak üzere ortak sayısı ve kooperatif kurulmasına yönelik diğer şartlar ile usul ve esasları belirleme yetkisi verilmesini öngören bir düzenleme, Komisyon metnine yeni çerçeve 7 nci madde olarak eklenmiştir.

Yeni Madde

Kooperatifi temsile yetkili kılınan kimselerin isimlerinin, imzalarının ve bu yetkiye dayanan kararların kooperatif yönetim kurulu tarafından ticaret siciline verilmeden önce aranan noter tasdiki şartının kaldırılmasını öngören düzenleme, Komisyon metnine yeni çerçeve 8 inci madde olarak eklenmiştir.

Yeni Madde

Kooperatiflerin, kooperatif birliklerinin, kooperatif merkez birliklerinin ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin muhasebe usulleri ve mecburî olarak tutacakları defterler hakkında 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerinin uygulanmasını öngören düzenleme, Komisyon metnine yeni çerçeve 9 uncu madde olarak eklenmiştir.

Madde 6

Tasarının çerçeve 6 maddesi; belediye sınırları ve mücavir alanlar içindeki umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemlerine ilişkin süreçler ile altyapı kazı izni harcına ilişkin hususların ayrıntılı olarak düzenlenmesini teminen değiştirilmesi suretiyle çerçeve 10 uncu madde olarak eklenmiştir.

Madde 7

Tasarının çerçeve 7 nci maddesi; çerçeve 11 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 8

Tasarının çerçeve 8 inci maddesi; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının görev alanına giren hususların madde kapsamında azami bedel belirlenmesi öngörülen iş ve işlemlerden hariç tutulmasını teminen değiştirilmesi suretiyle, çerçeve 12 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 9

Tasarının çerçeve 9 uncu maddesi; madde ile öngörülen usulsüzlük cezasının maktu olarak belirlenmesini teminen değiştirilmesi suretiyle, çerçeve 13 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 10

Tasarının çerçeve 10 uncu maddesi; çerçeve 14 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 11

Tasarının çerçeve 11 inci maddesi; Komisyondaki tartışmalar doğrultusunda anlatıma açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması suretiyle, çerçeve 15 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 12

Tasarının çerçeve 12 nci maddesi; çerçeve 16 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 13

Tasarının çerçeve 13 üncü maddesi; belediyelerin e-belediye bilgi sistemine İçişleri Bakanlığı tarafından sistemin kurulduğuna dair bildirim yapılmasından itibaren bir yıl içinde geçmelerini ve bu sürenin İçişleri Bakanı tarafından bir katına kadar uzatılabilmesini teminen değiştirilmesi suretiyle, çerçeve 17 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 14

Tasarının çerçeve 14 üncü maddesi; çerçeve 18 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 15

Tasarının çerçeve 15 inci maddesi; Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi gereken belgelerin gerçek ve tüzel kişilerin yanında tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara da verilebilmesini teminen değiştirilmesi suretiyle, çerçeve 19 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 16

Tasarının çerçeve 16 ncı maddesi; çerçeve 20 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 17

Tasarının çerçeve 17 nci maddesi; şirket kuruluş işlemlerinde verilecek imza beyanının herhangi bir ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin huzurunda yazılı beyanda bulunmak suretiyle verilmesini teminen değiştirilmesi suretiyle, çerçeve 21 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 18

Tasarının çerçeve 18 inci maddesi; çerçeve 22 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 19

Tasarının çerçeve 19 uncu maddesi; çerçeve 23 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Limited şirket kurucularının sözleşmedeki imzalarının noterce onaylanması uygulamasının kaldırılmasını ve şirket sözleşmesinin ticaret sicil müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin huzurunda imzalamasını öngören düzenleme, Komisyon metnine yeni çerçeve 24 üncü madde olarak eklenmiştir.

Yeni Madde

Yeni çerçeve 24 üncü madde ile yapılan değişikliğe uyum sağlanmasını ve nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmi beşinin tescilden önce ödenmesi şartının limited şirketler bakımından uygulanmamasını öngören düzenleme, Komisyon metnine yeni çerçeve 25 inci madde olarak eklenmiştir.

Yeni Madde

Yeni çerçeve 24 üncü madde ile yapılan değişikliğe uyum sağlanmasını öngören düzenleme, Komisyon metnine yeni çerçeve 26 ncı madde olarak eklenmiştir.

Madde 20

Tasarının çerçeve 20 nci maddesi; kanun yapım tekniğine uygunluğun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmak suretiyle, çerçeve 27 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 21

Tasarının çerçeve 21 inci maddesi; çerçeve 28 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 22

Tasarının çerçeve 22 nci maddesi; bir üretim sürecinin, kullanıldığı taşınır varlıklarla birlikte rehin edilmesi halinde rehinin üretim sürecinde ve sonucunda gerçekleşecek olan alacak üzerinde aynı oranda ve sırada kendiliğinden tesis edilmiş sayılmasını teminen değiştirilmesi suretiyle çerçeve 29 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 23

Tasarının çerçeve 23 üncü maddesi; çerçeve 31 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Rehin kaydının Sicilden terkin için belirlenmiş olan üç günlük sürenin on beş güne çıkarılmasını öngören düzenleme, Komisyon metnine yeni çerçeve 32 nci madde olarak eklenmiştir.

Madde 24

Tasarının çerçeve 24 üncü maddesi; çerçeve 33 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 25

Tasarının çerçeve 25 inci maddesi; çerçeve 30 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 26

Tasarının yürürlüğe ilişkin 26 ncı maddesi; 5393 sayılı Kanuna eklenen geçici 10 uncu maddenin Kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay sonra yürürlüğe girmesini ve şirket kuruluş aşamasındaki bildirimlere ilişkin hususları düzenleyen 2 nci, 24 üncü, 25 inci ve 26 ncı maddelerinin 15/3/2018 tarihinde yürürlüğe girmesini teminen değiştirilmesi suretiyle 34 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 27

Tasarının yürütmeye ilişkin 27 nci maddesi; 35 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Ayrıca; Tasarının metni kanun dili ve tekniği ile kanunların hazırlanmasında uyulan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmış, madde numaraları yeni eklenen maddeler çerçevesinde teselsül ettirilmiştir.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Tasarının Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

Balıkesir Milletvekili Kasım BOSTAN, Denizli Milletvekili Cahit ÖZKAN, Düzce Milletvekili Ayşe KEŞİR, Eskişehir Milletvekili Emine Nur GÜNAY, Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER, İstanbul Milletvekili Şirin ÜNAL, Kars Milletvekili Yusuf Selahattin BEYRİBEY, Kocaeli Milletvekili Sami ÇAKIR, Ordu Milletvekili Ergün TAŞÇI, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Ali CEVHERİ, Trabzon Milletvekili Salih CORA ve Zonguldak Milletvekili Faruk ÇATUROĞLU,

özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Süreyya Sadi Bilgiç</i>	<i>Mehmet Şükrü Erdiç</i>	<i>Abdullah Nejat Koçer</i>
Isparta	Adana	Gaziantep
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Kâtip	Üye	Üye
<i>Emine Nur Günay</i>	<i>Bülent Kuşoğlu</i>	<i>İbrahim Aydın</i>
Eskişehir	Ankara	Antalya
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Savaş</i>	<i>Kasım Bostan</i>	<i>Şahap Kavcıoğlu</i>
Aydın	Balıkesir	Bayburt
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Lale Karabıyık</i>	<i>Emin Haluk Ayhan</i>	<i>Cahit Özkan</i>
Bursa	Denizli	Denizli
(Muhalefet şerhi var)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Ayşe Keşir
Düzce
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Cemal Öztürk
Giresun

Üye
Hulusi Şentürk
İstanbul
(Son toplantıya katılmadı)

Üye
Musa Çam
İzmir
(Şerh ektedir)

Üye
Yusuf Selahattin Beyribey
Kars
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Halil Etyemez
Konya

Üye
Ergün Taşcı
Ordu
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Kadim Durmaz
Tokat
(Muhalefet şerhi ektedir)

Üye
Ejder Açıkkapı
Elazığ

Üye
Mehmet Bekaroğlu
İstanbul
(Muhalefet şerhi ektedir)

Üye
Şirin Ünal
İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü,
son toplantıya katılmadı)

Üye
Ertuğrul Kürkcü
İzmir
(Şerhim vardır,
son toplantıya katılmadı)

Üye
Mikail Arslan
Kırşehir

Üye
Mustafa Kalaycı
Konya
(Muhalefet şerhi ektedir)

Üye
İbrahim Ayhan
Şanlıurfa
(Muhalefet şerhi var,
son toplantıya katılmadı)

Üye
Salih Cora
Trabzon
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Faruk Çaturoğlu
Zonguldak
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
İbrahim Aydemir
Erzurum

Üye
Garo Paylan
İstanbul
(Muhalefet şerhi ektedir)

Üye
Hurşit Yıldırım
İstanbul

Üye
Zekeriya Temizel
İzmir
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Sami Çakır
Kocaeli
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Ebubekir Gizligider
Nevşehir
(Son toplantıya katılmadı)

Üye
Mehmet Ali Cevheri
Şanlıurfa
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Bedia Özgökçe Ertan
Van
(Muhalefet şerhi var,
son toplantıya katılmadı)

MUHALEFET ŞERHİ

(1/912) Esas sayılı "Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"na karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

1. Tasarının genel değerlendirilmesi

Hükümet tarafından T.B.M.M.'ye gönderilen Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının genel gerekçesinde; iş ve yatırım ortamının öncelikli sorunlarına odaklanılarak, yatırımcılarının karşılaştığı sorunların hızla çözülmesi, yatırım ortamına ilişkin bürokratik süreçlerin rasyonel hale getirilerek zaman ve maliyet anlamında iyileştirme sağlanması, uluslararası kuruluşların hazırladıkları yatırım ortamına ilişkin raporlarda ülke sıralamamızın iyileştirilmesi, böylece ulusal ve uluslararası yatırımların artırılması amacıyla söz konusu tasarının hazırlandığı ifade edilmektedir.

Bununla birlikte tasarının bütünü değerlendirildiğinde, amacın gözden kaçtığı, "yatırımcılarının karşılaştığı sorunların hızla çözülmesi, yatırım ortamına ilişkin bürokratik süreçlerin rasyonel hale getirilerek zaman ve maliyet anlamında iyileştirme sağlanması," beklenirken bürokratik etkinlikle ortadan kaldırılması mümkün olan bir çok etkenin yasa değiştirilerek gerçekleştirilmeye çalışıldığı, bu arada da yasalarla yurttaşlara sağlanmış güçlü güvencelerin ortadan kalktığı görülmüştür.

Komisyon üyesi milletvekillerinin birçok maddede ki bu nitelikteki uyarıları dikkate alınmamış, yatırımcılara kolaylık sağlama adına yasalarla sağlanmış güvenceleri ihlal olanakları yaratılmıştır.

Neo-liberal ekonomi politikalarının temelini oluşturan özel sektör yatırımları, küreselleşmiş ekonomilerde, ülkeleri tam bir yarışa sokmuş durumdadır.

Yarış "en fazla yatırımcıyı kim çekecek" yarışıdır.

Dünya Bankası da hazırlamış bulunduğu İş Yapma Kolaylığı Yıllık Değerlendirme Raporlarıyla bu yarışa hakemlik yapmaktadır.

Dünya Bankası tarafından hazırlanan ve ilki 2003 yılında açıklanan İş Ortamı Raporları, dünya ekonomilerinde yatırım ortamını etkileyen reformları tespit ederek yıllık olarak kamuoyu ile paylaşan uluslararası bir kaynaktır. Rapor, bir ülkede ekonomik faaliyet açısından en büyük şehirde faaliyet gösteren küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin iş yapma süreçlerini etkileyen mevzuat düzenlemeleri ve bunların uygulaması gibi konulara ilişkin değerlendirmeler ortaya koymaktadır.

İş Ortamı Raporunda, iş ortamını ilgilendiren 11 farklı gösterge seti altında ülke ekonomileri değerlendirilmekte, bu değerlendirme sonucunda ülkelere puan verilmekte ve ülke sıralamaları belirlenmektedir.

Söz konusu göstergeler şunlardır:

- İşe başlama,
- İnşaat izinlerinin alınması,
- Elektrik, enerjisi temini,
- Tapu kayıt sistemi,
- Kredi temini,
- Azınlık hissedar haklarının korunması,
- Vergi ödeme,
- Sınır ötesi ticaret,
- Sözleşmelerin uygulanabilirliği
- İflasın çözümü.

Dünya Bankası, bu alanlarda yapılan düzenlemelerle yatırımcılara sağlanan kolaylıkları, "İş Yapma Kolaylığı" raporuna bağlamakta ve bu alanlardaki düzenlemelerin yatırımcıyı çekmede yeterli olacağını düşündürmektedir. 2017 yılı içinde yapılan çalışmada Türkiye 190 ülke arasında 60. sırada bulunmaktadır. Bu rapordaki çalışmaya göre;

1. En iyi performansa sahip olduğumuz gösterge, 20'inci sırada yer aldığımız azınlık hissedar haklarının korunmasıdır. Bu göstergede ülkemizin ilerleme kaydetmeye devam ettiği dikkati çekmektedir. Türkiye bir önceki yıla göre 2 basamak yükselmiş durumdadır..

2. En düşük sırada yer aldığımız gösterge, 139'uncu sırada olduğumuz iflasın çözümüdür. Aynı zamanda bu gösterge, 13 basamak ile bir önceki yıla göre en fazla gerileme kaydedilen alan olmuştur.

3. Bir önceki yıla göre en fazla ilerleme kaydedilen gösterge seti vergi ödemedir. Buna göre, vergi ödeme göstergesinde 2017 yılında 128'inci sırada yer alan Türkiye, 2018 yılında 40 basamak ilerlemiş ve 88'inci sıraya yükselmiştir.

4. Ülkemiz Gümrük ve Ticaret Bakanlığını doğrudan ilgilendirdiğini düşündüğümüz göstergelerden;

Sınır ötesi ticarete geçen yıla göre 1 basamak gerileyerek 70'inci,

İşe başlamada geçen yıla göre 1 basamak gerileyerek 80'inci,

Kredi temininde geçen yıla göre 5 basamak ilerleyerek 77'inci,

İflasın çözümünde geçen yıla göre 13 basamak gerileyerek 139'uncu

sırada yer almıştır.¹

Ancak unutulmaması gereken husus, uygun yatırım ortamı arayışında olan girişimcilerin temel sorununun bu sayılanlardan ibaret olmadığıdır.

Nitekim Dünya Bankası'nın her yıl hazırladığı "**Dünya Yönetişim Göstergeleri raporu**" yatırımlar için uygun ortamın belirlenmesinde;

¹ Kaynak: Dünya Bankası İş Ortamı 2018 Raporu

- Evrensel hukukun geçerli olduğu,
  - Tarafsız ve bağımsız yargının hakim olduğu,
  - Diskriminasyon uygulamalarına yer vermeyen,
  - Ekonomiyle ilgili yasaların sürekli değişmediği,
  - Özel uygulamalar için özel yasal düzenlemelerin yapılmadığı,
- bir ortamın olup olmadığını da araştırmaktadır.

Dünya Bankası'nın 214 ülkeyi kapsayan 2016 yılı "Dünya Yönetişim Göstergeleri Raporunda ki² veriler, Türkiye'nin devlet yönetimi karnesinin son yıllarda her alanda ciddi şekilde kötüleştiğini göstermektedir.

Söz konusu raporda yer alan göstergelere göre "Hükümete karşı söz hakkı ve hükümetin hesap verebilirliği" hızla aşınırken, "hukukun üstünlüğü" notu son yıllarda belirgin şekilde düşmektedir.

Bunlara mevzuat kalitesindeki bozulma eğilimi eşlik etmektedir.

Tüm bunlara paralel olarak kamu yönetiminin etkinliği azalırken, yolsuzluğun kontrolü de zayıflamaktadır.

Dünya Bankası'nın yüzlerce veriyle hesapladığı notlara göre Türkiye'nin durumu ve dünyadaki yeri şöyledir.

Söz hakkı ve hesap verebilirlik: İfade özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, basın özgürlüğü ve seçme hakkı gibi parametrelere dayanmaktadır. Türkiye'nin notu son 2 yılda 6.90 puanlık ciddi bir düşüşle 29.56'ya inmiş, Türkiye'nin 204 ülke arasındaki yeri iki yılda içinde 14 sıra birden gerileyerek 144'üncülüğe düşmüş durumdadır. Türkiye'nin sırası Bangladeş, Zambiya, Kenya ve Mali gibi ülkelerin altında bulunmaktadır.

Hukukun üstünlüğü: Türkiye'nin notu 2 yılda 8.65 puan düşerek 2016'da 48.56'ya inmiştir. Türkiye 2014'ten 2016'ya 18 sıra gerileyerek 209 ülke içinde 108. sıraya düşmüştür.. Türkiye'nin notu Ermenistan, Sırbistan, Karadağ, Güney Afrika, Gana ve Ruanda'nın altında bulunmaktadır.

Mevzuat kalitesi: Türkiye'nin bu alandaki notu 2014'ten 2016'ya 5.29 puan gerileyerek 61.06'ya inmiştir. Türkiye'nin 209 ülke içinde yeri de 2 yılda 11 sıra birden düşerek 82 olmuştur.

Kamu yönetiminin etkinliği: Kamu hizmetlerinin kalitesi ve politik baskılardan bağımsız olmasını yansıtmaktadır.. Türkiye, 12.98 puan ile en yüksek not kaybını burada kaydederek 54.81 puana düşmüştür. Türkiye 209 ülke arasında da 27 sıra birden düşerek 95. sıraya inmiştir.. Türkiye bu notuyla Yunanistan, Bulgaristan, Karadağ, Meksika, Güney Afrika ve Botsvana gibi ülkelerin altındadır.

---

² Kaynak: Dünya Bankası Worldwide Governance Indicators 2016

Yolsuzluğun kontrolü/önlenmesi: Türkiye'nin notu bu alanda da 2.40 puan gerileyerek 50.48 düzeyine inmiştir. Türkiye'nin yolsuzlukla mücadele notu Bulgaristan, Yunanistan, Romanya, Filistin-Gazze, Güney Afrika, Gana ve Senegal'in altındadır.

Siyasi istikrar ve şiddet/terörün yokluğu: Türkiye'nin siyasi istikrar notu 2 yılda 6.19 puan daha düşerek 5.71 puan ile en alt sıralarda yer almaktadır.. 211 ülke içinde Türkiye'nin yeri 2 yılda 13 sıra daha düşerek 199. sıraya inmiştir. Dünyada siyasi istikrar notu Türkiye'den düşük sadece 12 ülke bulunmaktadır. Bunlar da Suriye Irak, Yemen, Afganistan, Pakistan, Libya, Somali, Sudan, Filistin-Gazze, Kongo ve Burundi gibi ülkelerdir.

Dünya çapında yapılan bu araştırmada Türkiye'nin aldığı bu notlar, ekonomik gelişmenin ve yatırımların önündeki en büyük engel haline gelmiş durumdadır. Bu notlarla bir ülkenin içeride yatırımları canlandırması da, dışarıdan yatırım çekmesi de zorlaşmaktadır. Bu da hem ekonomik kırılganlığı hem de geleceğe dair karamsarlığı artırmaktadır.

İş ortamının iyileştirilmesiyle ilgili olarak yapılacak düzenlemelere Cumhuriyet Halk Partisinin karşıtlığı asla söz konusu değildir. Bu düzenlemelerin sadece uluslararası karşılaştırma raporlarında ülke sıralamasının düzeltilmesi amacıyla da yapılmaması gerekir. Bunlar zaten bir devletin yurttaşları için yapması gereken düzenlemelerdir, bunu yatırımcıdan önce ülke yurttaşlarının kendisi hak etmiş bulunmaktadır.

Ancak bu düzenlemelerin toplum ve kamu yararını öne çıkaran onları erozyona uğratmayan düzenlemeler olması gerekir. Yatırımlar teşvik edilirken aynı zamanda bu ülkenin tarihi ve sosyal varlıklarının, doğal ve kültürel varlıklarının da korunması gerekir. Yatırım ortamının iyileştirilmesinin kesinlikle devlet yönetiminin kalitesinin artırılması, ifade özgürlüğünün, hukukun üstünlüğünün, bağımsız ve tarafsız yargının ve şeffaf bir kamu yönetiminin varlığı ile ilişkili olduğu da unutulmamalıdır.

Yasa genel yapısı itibariyle bu bütünlüğü sağlayacak nitelikte bulunmamaktadır.

2. Birbiriyle ilgili olmayan ve 12³ ayrı yasayı ilgilendiren düzenlemelere aynı tasarıda yer verilerek bunu da genel kurulda Temel Yasa olarak görüşme alışkanlığı yaratılması iç tüzük aykırılığı olarak görülmektedir.

Son dönemlerde, içeriğinde birbiriyle hiçbir ilişki bulunmayan çok sayıda kanunda değişiklik yapılmasını öngören ve "Torba Kanun" olarak adlandırılan kanun tasarıları ve tekliflerinin gündeme getirilerek aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline gelmiştir. Söz konusu "torba yasalar", aynı zamanda İçtüzüğü'nün 91. maddesi uyarınca da temel kanun olarak görüşülmek üzere genel kurula indirilmektedir.

Kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem torba kanun teklif ve tasarılarında ele alınan konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmakta hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemeyen sıkıntıların ortaya çıkmasına

³ Komisyon görüşmeleri sonucunda verilen önergelerden dolayı bu sayı 14 'e çıkmıştır.

neden olmaktadır. Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenerek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bazı sektörlerde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, bütçe dengesini, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, torba kanun yöntemiyle yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntem, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının kanunların hazırlık aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılmasına ve tartışılmasına neden olmaktadır. Son dönemlerdeki kanun teklif ve tasarıları, düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM'ye sunulmakta dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanamamakta ve bu çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 14'üncü maddesi, kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tasarılarının getireceği malî yüke ilişkin hesaplamalarla, Maliye Bakanlığı ile ilgisine göre Kalkınma Bakanlığı veya Hazine Müsteşarlığı'nın görüşlerinin de bu çalışmalara eklenmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

5018 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinde açıklanan düzenleyici etki analizlerine ilişkin hesaplamalar ile ilgili kamu idarelerinin görüşlerinin eksik olduğu hallerde öncelikle bu eksikliklerin giderilmesi daha sonra kanun tekliflerinin ve tasarılarının Komisyonlarda görüşülmesine başlanması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren torba kanun tasarıları ve tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Tasarıda yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ihtisas komisyonunun çalışma alanına giren, detaylarıyla uzun uzun görüşülüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

Söz konusu tasarı 30.01.2017 tarihinde TBMM. Başkanlığına sunulmuş, TBMM. Başkanlığı tarafından da 30.01.2017 tarihinde Esas Komisyon olarak Bütçe Plan Komisyonuna sevk edilmiştir, herhangi bir tali komisyona sevkine gerek duyulmamıştır.

TBMM İçtüzüğü'nün 23 üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, yine İçtüzüğü'nün 34 üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen tasarı veya teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak tasarı veya teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen tasarı veya teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, tasarı veya teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. Yine, aynı maddenin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir tasarı veya teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o tasarı veya teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir.

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tasarı ve tekliflerin ilgili komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de içtüzükle uygun olacaktır.

27 maddeden müteşekkil söz konusu mini torba kanun tasarısının 01.02.2018 tarihindeki bileşimde gündeme alındığı Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine görüşmelerden sadece iki gün önce 30.12.2018 tarihinde bildirilmiş ve tasarı metni de aynı tarihte komisyon üyelerine gönderilmiştir 01.02.2018 tarihinde söz konusu tasarı esas komisyon olarak Bütçe Plan Komisyonunda görüşülmeye başlanılmış, 06.02.2018 tarihinde de ikinci gün görüşmesi sonucunda komisyon görüşmeleri tamamlanmıştır. Komisyon görüşmelerinde söz konusu tasarıya önergelerle 8 madde daha ilave edilmiştir.

Yürürlük ve yürütme dahil 35 maddeden oluşan mini torba yasa niteliğindeki söz konusu kanun tasarısının;

- 1. maddesi; 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanununda,
- 2. maddesi; 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununda,
- 3. maddesi; 2/7/1964 tarih ve 492 sayılı Harçlar Kanununda;
- 4, 5 ve 6. maddeleri; 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununda;

- 7, 8 ve 9. maddeleri; 1163 sayılı Kooperatifler Kanununda;
- 10. maddesi; 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda,
- 11. maddesi; 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununda;
- 12 ve 13. maddeleri; 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununda,
- 14 ve 15. maddeleri 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanununda,
- 16 ve 17. maddeleri; 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununda,
- 18 ve 19. maddeleri; 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda,
- 20. maddesi; 25/11/2010 tarihli ve 6083 sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununda,
- 21, 22, 23, 24, 25 ve 26. maddeleri; 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda,
- 27, 28, 29, 30, 31, 32 ve 33. maddeleri; 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanununda,
- Teminat gösterilen taşınmazlarla ilgili tapudaki tescil işlemlerinde,
- Anonim ve limited şirketlerin defter tasdik işlemlerinde, ,
- Noterliklerde düzenlenen ve tapu siciline tescil kabiliyeti bulunan noterlik sözleşmelerinin tapu müdürlüklerinde tescil işlemlerinin yapılması,
- Onaylı mimari projelerin elektronik ortamda tapu müdürlüklerine gönderilebilmesi,
- Altyapı kazı işlemlerinde belediyeden kazı izin belgesi alınması,
- Kooperatif kurulma esasları,
- Kooperatifleri temsile yetkili kılınanlarla ilgili yetki belgesinde noter onayı şartının kaldırılması,
- Kooperatiflerin tutacakları defterler,
- Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamında yetkilendirilmiş işletmeciler tarafından kurulacak veya kurdurulacak elektronik haberleşme altyapıları için ihtiyaç duyulan mera arazilerinin kullanımı,
- Geçici depolama maliyetlerinin azaltılması,
- Yapı denetim kuruluşlarının görevleri arasında yer alan yapı ruhsatının imzalanması yükümlülüğünün kaldırılması,
- Yapı Denetimi Hakkındaki Kanun gereğince yapılacak risk bazlı denetim,
- e-belediye bilgi sisteminin kurulması,

- Şirket kuruluş aşamasında ticaret sicil memurlukları tarafından şirket kuruluş dilekçesi bildirim formunun Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilme usulü,

-Tapu müdürlüklerinde yargı mercileri ile yetkili kurum ve kuruluşlarca talep edilen şerh ve beyan tesisi (haciz, satış şerhi ve sair), terkin ve tadilinin elektronik ortamda yapılmasının sağlanması,

-Türk Ticaret Kanunu gereğince tacirin kullanacağı ticaret unvanını ve bunun altına atacağı imzayı ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı huzurunda yazılı beyanda bulunmak suretiyle verilmesinin sağlanması,

-Anonim ve limited şirketler tarafından fiziki ortamda tutulacak defterlerin kuruluşta açılış onaylarının ticaret sicili müdürlüklerince de yerine getirilmesinin sağlanması,

-Limited şirket kuruluşlarında sözleşmelerin noterde onaylanması uygulamasının kaldırılması,

-Limited şirketlerde pay bedellerinin kuruluşta önce bankada bloke zorunluluğunun kaldırılması,

- Ayırt edici özelliği bulunmayan taşınır varlıklar için genel tanımlama yolu ile rehin kurulması;

-KOBİ' lerin sahip olduğu her türlü taşınır ve hakkın rehne konu olabilmemesinin sağlanması,

- Rehnedilen taşınır varlık kapsamına herhangi bir işleme gerek kalmaksızın faiz, sigorta gibi hukuki getiriler ile taşınır varlığın doğal ürünü veya ikamesi olan yeni taşınır varlığın girdiğinin açık hale getirilmesi,

-Rehinle ilgili kanunda hüküm bulunmayan hallerde 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun taşınmaz rehnine ilişkin hükümlerinin uygulanmasının sağlanması,

-Taşınır Mal Rehni Kanununda genel hükümler çerçevesinde de takip yapılmasının da sağlanması,

- Rehin kaldırma süresinin 15 güne çıkarılması

konularında değişiklik yapan ayrıntılı düzenlemeler yapılmıştır.

Birbiriyle ilintisi bulunmayan yaklaşık 14 ayrı Kanunda yatırım ortamının iyileştirilmesi adı altında mevcut sistemi değiştiren söz konusu maddelerin tali ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan hatta en azından Plan Bütçe alt komisyonda ayrıntılı bir şekilde görüşmeye tabi tutulmadan yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

Birbiriyle ilgili bulunmayan 14 adet Kanun metninde değişiklik yapan veya ek ve geçici madde ekleyen, komisyonda kabul edilen söz konusu tasarı mini torba yasa tasarısı hüviyetindedir. Hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen son dönemde Türk siyaset ve hukuk dünyasında tartışılan ve "yasama kurnazlığı"

suçlamalarıyla tepki toplayan bu yasa türü hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmaktadır. Çok sayıda Kanunda ve Kanun Hükmünde Kararnamede aynı anda torba yasa mantığıyla ilgili komisyonlarda detaylı olarak tartışma ve inceleme yapılmaksızın değişiklik yapılması veya yeni hükümler ihdası hem mevzuatta hem de uygulamada ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temelinde dayalı yasa yapma mantığı, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "torba yasa"daki bazı hükümler bir önceki "torba yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Torba yasalar içeriklerinin ilk bakışta ve kolayca anlaşılabilmesi, meclis komisyonlarında ve genel kurulda yapılan İttüzüğe aykırı eklemelerle metinlerinin her aşamada kalabalıklaşması ve bu eklemelerin yarattığı karmaşanın da Anayasa Mahkemesinin şekil denetimi kapsamı dışında kalması gibi nedenlerle hukuk tekniği açısından eleştirilmekte, TBMM'nin yasama etkinliğinde önemli bir sınırlama ve anayasal denetimsizlik hali yarattıkları savunulmaktadır.

Bu torba kanun tasarısı da birbirinden farklı ve farklı Komisyonların görev alanına giren hükümleri içermektedir. Öte yandan, bu kanun tasarısının komisyona apar topar getirilmesi, hazırlanışı ve birbiriyle ilgisiz yapıların bir araya getirilmiş olması gayriciddi bir yaklaşıma işaret etmektedir.

Hükümetin torba yasa hususundaki ısrarı ve aceleciliğinin nedeni tarafımızca anlaşılabilir. Biri biriyle ilintisi bulunmayan yaklaşık 14 ayrı Kanunda mevcut hükümlerde ve sistemde büyük boyutlu değişiklikler yapan söz konusu maddelerin adına "torba yasa" adı verilen bir yöntemle acele ile yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz. Yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla meri mevzuatta yapılacak değişikliklerin bir torba yasa mantığıyla değil, sorunun tüm ayrıntısıyla değerlendirildiği, konu ile ilgili tüm ihtisas komisyonlarının devrede olduğu bir yasama çalışmasının gerekliliğine inanıyoruz.

Ayrıca bu yasama döneminde diğer torba yasa görüşmelerinde gerçekleştiği üzere, torba yasaların Meclis İttüzüğü'nün 91'nci maddesine aykırı bir biçimde "temel yasa" olarak genel kurul gündemine getirilerek görüşülmesinin yukarıda özetlenen sakıncaları daha da artırdığı ve yasama faaliyetinin kalitesini esastan etkilediği gözlemlenmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan torba kanunlarla sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilerek yasa yapma alışkanlığının genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı olduğu kanaatiyle "Torba Kanun Tasarısının" bütününe karşıyız.

3. Kanun tasarısının maddeleri üzerindeki görüşlerimiz.

Tasarının maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

3.1 Tasarının 1. maddesiyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 1. maddesiyle 2644 sayılı Tapu Kanununun 26 ncı maddesinin dokuzuncu fıkrası değiştirilerek, kamu kurum ve kuruluşları, kredi kuruluşları, bankalar, Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet kooperatifleri ile Tarım Kredi Kooperatiflerince açılmış veya açılacak tüm borç ve kredilere karşılık teminat gösterilen taşınmazların ipotek işlemleri, tarafların istemi halinde, taraflarınca imzalanan kredi veya borç sözleşmesine istinaden tapu müdürlüklerinde taktır alınmadan tapuya tescil olunacağı hükme bağlanmış bulunmaktadır.”

Söz konusu düzenlemenin gerekçesi tasarıda;

“Borçlu ve kefiller ile alacaklı arasında düzenlenen kredi veya borç sözleşmelerinin, tapu müdürlüklerince resmi senet düzenlenmeksizin ve ilgililerinin tapu müdürlüklerinde bizzat talepte bulunma zorunluluğu olmaksızın tapuya tescilinin sağlanması amaçlanmaktadır.”

şeklinde yer almıştır.

Komisyon görüşmeleri sırasında, tapu müdürlüğü önünde yapılan taktır işlemi ortadan kaldıran bu düzenlemenin kamu güvencesinde yapılan iş kavramına uymadığı, mükerrer bir taktır işlemi önlediği için yapılan bu değişikliğin, uygulamada gerekli hassasiyet gösterilmediği takdirde ileride birtakım hukuki ihtilaflar doğurabileceği yönündeki uyarılarımız hükümet temsilcilerince dikkate alınmamıştır.

3.2 Tasarının 4, 5 ve 6. maddeleriyle ilgili değerlendirme:

Tasarının bu maddeleriyle 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 10., 12. Ve 14. Maddelerinde değişiklik yapılmaktadır.

Bu değişikliklerle, noterliklerde düzenlenen ve tapu siciline tescil kabiliyeti bulunan noterlik sözleşmelerinin de ilgili kurumlar tarafından tapu müdürlüğüne gönderilmesi durumunda gerekli tescil işlemlerinin yapılması, ayrıca yapı kullanma izin belgesine bağlanan binaların cins değişikliğine ilişkin tescil bildirim ve eki belgelerin, bu belgeleri düzenlemeye yetkili idareler tarafından kadastro müdürlüklerine gönderilmesi ve gerekli teknik işlemlerin de tapu ve kadastro idareleri tarafından tamamlanması, müellifi mimar tarafından hazırlanan projelerin yetkili idarelerce maliklerin imzaları tamamlanıp Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından

belirlenen standartlarda taranarak güvenli elektronik ortamda tapu müdürlüklerine gönderilmesine ve işleme tabi tutulmasına ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

Kat Mülkiyeti Kanunu'nun 10'uncu maddesi kat mülkiyeti ve kat irtifakı kurulmasında genel kuralı düzenlemiştir. Bu maddede yapılan değişiklikle kat irtifakı ve kat mülkiyeti tesis işleminin yüklenicinin talebi üzerine ilgili idare tarafından yapılması sağlanmakta ve istenilecek belgeler sayılmaktadır. Mimari proje ile yönetim planında malik imzası aranılmayacağına dair düzenlemelerin Anayasa'nın ve Medeni Kanunu'nun 683'üncü maddesi olmak üzere diğer ulusal ve uluslararası mevzuatla güvence altına alınan mülkiyet hakkını ihlal edip etmediği hususunun ayrıntılı bir biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yapıların bağımsız bölümleri, eklentileri, ortak yerlerinin ölçüleri ve bağımsız bölümlerin konum ve büyüklüklerine göre hesaplanan değerleriyle oranlı arsa payları, kat, daire, iş bürosu gibi fonksiyonları ve sıralı numaralarının açıkça gösterildiği mimari proje; bu kapsamı itibariyle doğrudan mülkiyet hakkının kullanılmasında ilgilidir ve maliklerin imzası olmadan tapu tescil işlemlerinde esas alınmaması gerekir. Bu hem mülkiyet hakkı kullanımına getirilen bir kısıtlama sayılır hem de ileride pek çok uyumsuzluğun doğmasına yol açar. Bu durum aynı zamanda mimarları da ağır hukuki sorumluluklar altına sokar.

Benzer çekinceler yönetim planı için de geçerlidir. Bağımsız bölümlerin ve ortak alanların kullanım amaçlarını ve tarzını belirleyen yönetim planında arsa sahiplerinin söz haklarının kaldırılması söz konusudur. Özellikle büyük sitelerin ortak kullanım alanlarında yüklenicilerin sürdürülebilir gelir elde edebileceği kararların alınması yoluyla diğer arsa sahiplerinin mağduriyetlerine yol açılmış olabilecektir.

Yine bu 4'üncü maddenin son paragrafında "cins değişikliği işlemlerinde yapı kullanma izin belgesi..."yle başlayan paragrafla ilgili... "Cins değişiklik işlemlerinde yapı kullanma izin belgesi düzenlenen yapılara ilişkin lisanslı harita kadastro mühendislik büroları, bu büroların bulunmadığı yerlerde kadastro müdürlüğü tarafından teknik kontrolün yapılmasına müteakip, yapı kullanma izin belgesini düzenleyen kurum veya kuruluşa gönderilen cins değişikliğine ilişkin tescil bildirim ve eki belgeleriyle ilgili kurumca yapı kullanma izni belgesiyle birlikte ilgili tapu müdürlüğüne elektronik ortamda gönderilir. Gönderilen belgeler gelince tapu müdürlüğü tarafından resen cins değişikliği yapılarak tapu siciline tescil sağlanır." şeklindeki düzenlemenin .5368 sayılı Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin ikinci fıkrasındaki "Kadastro teknik hizmetlerinden tescile tabi olmayan işlemlerin yapım sorumluluğu lisanslı harita kadastro mühendislik bürolarınca yerine getirilir." hükmüyle uyumlu olması gerekir.

Tapuya tescil edilmesi gereken talebe bağlı kadastro teknik işlemlerinin kontrolü 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, 2644 sayılı Tapu Kanunu ve 3402 sayılı Kadastro Kanunu, 6083 sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teşkilatı ve Görevleri Hakkında Kanun gereği kadastro müdürlükleri tarafından yürütülmesi zorunludur. Bu nedenle yasa tasarısı teklifindeki lisanslı harita ve kadastro mühendislik bürolarının teknik kontrolleri yapabileceğini ifade eden yasa tasarısındaki "veya" sözcüğünün

mutlaka yerine "tarafından tescil bildiriminin hazırlanması ve" ifadesinin ilave edilmesi Medeni Kanun Tapu Kadastro, ve diğer ilgili imar mevzuatları ile 5368 sayılı yetki esasına uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Tasarının 4, 5 ve 6. maddelerinin içeriği Plan ve Bütçe Komisyonunun ihtisas alanı dışında olup,, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununu ilgilendiren bu değişikliklerin, tüm ayrıntısı ile ayrı bir yasada düzenlenerek Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda tüm sivil toplum örgütlerinin katılımıyla etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra yasalaştırılmasının daha uygun olacağını düşünüyoruz.

3.3 Tasarının 11. maddesi ile ilgili değerlendirme;

Tasarının bu maddesiyle 4342 sayılı Mera Kanununun 14. maddesinde değişiklik yapılarak, meralık alanlarda elektronik haberleşme altyapıları için ihtiyaç duyulan alanların tahsis amacının değiştirilmesi yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Tasarı metninde değişikliğin gerekçesi;

"Kırsal alanda yaşayan vatandaşlarımızın haberleşme ihtiyaçlarının karşılanması, kamu güvenliğinin sağlanması ve sürdürülebilmesi açısından güvenlik güçlerinin taleplerinin zamanında karşılanabilmesi için tüm telekomünikasyon altyapılarının hızlı bir şekilde kurulabilmesi ve etkin bir şekilde kullanılabilmesi önem arz etmektedir. Bu sebeple, elektronik haberleşme altyapısı oluşturulurken, özellikle kırsal bölgelerde, mera vasfında olan yerlere de baz istasyonu ve diğer elektronik haberleşme altyapıları ve sistemi kurulmasına ihtiyaç duyulabilmektedir.

4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesinde tahsis amacı değiştirilmedikçe mera, yaylak ve kışlaktan anılan Kanunda gösterilenden başka şekilde yararlanılamayacağı düzenlenmiş ve söz konusu taşınmazların tahsis amacının değiştirilebileceği durumlar tahdidi olarak sayılmıştır. Madde ile, elektronik haberleşme altyapıları için ihtiyaç duyulan alanların tahsis amacının değiştirilmesi amaçlanmaktadır."

şeklinde açıklanmaktadır.

Son dönemde komisyon gündemine alınan hemen her torba kanunda mera, kışlak, yaylalarla ilgili, yasal değişikliğin gündeme getirilmesi dikkat çekici bulunmaktadır.

Baz istasyonlarının çevresel kirlilik yaratan sanayi tesisi olmadığı, sabit tesis olması örneklemeleriyle meraların vasfına yönelik olumsuz etki yaratmayacağı üzerinden hareketle zorunlu altyapı yatırımı olan haberleşmeyle ilgili yatırımlar için kamu yararı kapsamında gerçekleştirilen bir çalışma olarak değerlendirilmesi mümkündür. Ancak Elektromanyetik alanlara maruz kalınmanın biyolojik zararlı etkilerinin varlığı da bilimsel bir gerçektir.

Bütün dünyada pek çok devam eden çalışmalar ile elektromanyetik alanların çevredeki seviyesi, kirliliği takip edilmektedir. Sayıları hızla artan baz istasyonlarından yayılan dalgalar, çevremizde istem dışı etkin bir elektromanyetik kirlilik oluşturmaktadır. Tüm bu olası durumlar karşısında baz istasyonlarının mutlaka çevreye en az olumsuz etki verecek şekilde konumlandırılması GSM planlanması açısından çok dikkat edilmesini gerektirmektedir.

Meraların mevzuat değişiklikleriyle kullanım amacının tamamen dışına çıkılması, bu alanlara kurulacak tesislerle otlak ve yem hayvancılığına yönelik özelliğinin kaybolması hususunun dikkate alınması gerekmektedir. Bu alanlar elektromanyetik kirlilik, yapılaşma ve işletim sürecinde oluşacak olası çevresel etkiler ile kirlenme, özelliğini kaybetme ve kaybolma riskiyle karşı karşıya kalacaktır. Bu alanlarla ilgili yapılacak her türlü yasal düzenleme, oluşturulacak yasal kolaylıklar ya da boşluklar zaten kısıtlı olan kaynaklarımız ve doğal varlıklarımızın da çok daha hızlı yok olmasının önünü açacaktır.

Baz istasyonları ve diğer haberleşme altyapı alanlarının miktarlarının sınırlılığı dikkate alınarak, sınırlı alanlar için tahsis amacının değiştirilmesi gerekmeyeceği gerçeğinden hareketle 4342 sayılı Kanun'a elektronik haberleşme altyapı tesisleri ve baz istasyonları yapımı için hüküm konulması ve bunun sicilinin de kamu orta malları sicilinde gösterilmekle yetinilmesi gerekir. Mera alanı karşısında çok küçük bir alan değeri olan baz istasyonları için koskoca bir meranın cins değişikliği meranın başka amaçlar için tahsis edilme sonucunu doğurabilecek mahiyettedir. Meraların bu şekilde tahrip edilmesini, yok edilmesini, tarım ve hayvancılığın buralardan tasfiye edilmesini doğru bulmamaktayız.

3.4 Tasarının 13. maddesi ile ilgili değerlendirme:

Tasarının bu maddesiyle, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 218 inci maddesine geçici depolama maliyetlerinin azaltılması amacıyla eklenen üçüncü fıkranın uygulanmasının sağlanmasına yönelik olarak 241 inci maddeye usulsüzlük cezası eklenmektedir.

Tasarının komisyona sunulan şekli;

"4458 sayılı Kanununun 241 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"7. Bu Kanununun 218 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Bakanlıkça belirlenen azami bedellere uyulmaması halinde her bir işlem için birinci fıkroda belirtilen miktarın elli katı usulsüzlük cezası uygulanır."

hükmünü içermekte iken görüşmeler sırasında yapılan uyarı ve eleştirilerimizle madde metnindeki miktar maktu hale getirilmiştir.

3.5 Tasarının 14 ve 15. maddeleri ile ilgili değerlendirme:

Tasarıda yer alan bu maddeler ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Kanununda değişiklik yapılarak, yapı denetim kuruluşlarının görevleri arasında yer alan yapı

ruhsatının imzalanması yükümlülüğü kaldırılmakta adı geçen Kanuna risk bazlı denetime ilişkin hüküm eklenmektedir.

Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinin dördüncü fıkrasının b) bendi "Yapı denetimini üstlendiğine dair ilgili idareye taahhütname vermek, yapı ruhsatının ilgili bölümünü imzalamak, bu yapıya ilişkin bilgileri yapı ruhsatı düzenleme tarihinden itibaren yedi gün içinde Bakanlığa bildirmek" şeklinde iken "Yapı denetimini üstlendiğine dair ilgili idareye taahhütname vermek, bu yapıya ilişkin bilgileri yapı ruhsatı düzenleme tarihinden itibaren yedi gün içinde Bakanlığa bildirmek" şeklinde değiştirilerek yapı denetim kuruluşlarının yapı ruhsatını imzalama şartı kaldırılmıştır.

Bu değişikliğin inşaat sahasında yapı bilgilerinin yer almaması sonucunu doğurup doğurmayacağı açısından irdelenmesi gerekir. Ayrıca bu değişiklik yapı denetim kuruluşlarının imzalarının sadece yapı ruhsatlarında değil, yapı kullanma izin belgelerinde yer almayacağı anlamına gelmektedir. Bu durumda sorumluluğun başlangıç ve bitişinde belirsizlik doğacak, yasanın 3'üncü maddesine göre yapı denetim kuruluşlarının ruhsat ve eklerine aykırı, eksik, hatalı ve kusurlu yapılmış olan imalat nedeniyle ortaya çıkacak hasarlarda taşıyıcı sistemde on beş yıllık, taşıyıcı olmayan kısımlarda iki yıllık sorumluluğu tartışmalı hale gelecektir.

4708 sayılı Kanun'un amacı, sağlam yapılar yaparak muhtemel afetlerde can ve mal güvenliğini, yapıların fen ve sağlık kurallarına uygun ve kaliteli yapılması için denetimini sağlamaktır. 4708 sayılı Yasa'nın gerekçesinde de yer verilen, ülkemizde yerleşme ve yapılaşmalara, 3194 sayılı imar Kanunu ve ilgili yönetmelik hükümleriyle getirilen denetime ilgili idarelerce uyulmadığı, yapılan araştırmalarda proje denetimi aşamasında dahi hatalar olduğu, uygulamanın ise hiç denetlenmediği ve şantiyelerin yüzde 90'ında yönetmelik ve standartlara aykırı beton döküldüğü tespitleri ülkemizde yapı denetiminin önemini açıklamaktadır. Bu tespitler, yapı projelerini ve uygulamalarını denetlemekle sorumlu olan belediyelerin uygulamayı hiç denetleyemediklerini bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur.

Yapı Denetimi Hakkında Kanun ile imar mevzuatı uyarınca öngörülen fenni mesuliyetle ilgili idareye karşı üstlenilen yani kamu adına denetim yapan yapı denetim kuruluşlarının yapı ruhsatındaki imzalarının kaldırılması idarenin zaten yapmadığı inşaat denetiminin yapı denetim kuruluşları tarafından da yapılmamasına yol açabilecek niteliktedir.

Sağlıklı ve dengeli bir çevre yaratılması yapıların uyulması zorunlu standart kural ve yöntemlere ve mevzuata uygunluğunun denetlenmesini gerektirir. Yapı denetimi devletin kolluk görevinin bir parçasıdır. Yatırım ortamının yerli ve yabancı yatırımcılar için elverişli duruma getirilmesi insanın maddi ve manevi yaşamının, toplum güvenliğinin ve sağlığının önüne asla geçemez ve geçmemelidir. Yasanın 3'üncü maddesinde yapılan değişiklik ise amacın sadece yatırımların önündeki idari engellerin kaldırılması olmadığını, yapı denetim kuruluşlarını sorumluluktan kurtarmak olduğunu da göstermektedir.

Değiştirilen yasanın 3'üncü maddesinin ikinci fıkrası "Yapı denetim kuruluşları, denetçi mimar ve mühendisler, proje müellifleri, laboratuvar görevlileri ve yapı müteahhidi ile birlikte yapının ruhsat ve eklerine, fen, sanat ve sağlık kurallarına aykırı, eksik, hatalı ve kusurlu yapılmış olması nedeniyle ortaya çıkan yapı hasarından dolayı yapı sahibi ve ilgili idareye karşı, kusurları oranında sorumludurlar. Bu sorumluluğun süresi; yapı kullanma izninin alındığı tarihten itibaren, yapının taşıyıcı sisteminden dolayı on beş yıl, taşıyıcı olmayan diğer kısımlarda ise iki yıldır." şeklindedir. Bu maddeyle, yapı denetim kuruluşlarının yapı sahibi ile ilgili idareye karşı sorumlulukları ve sorumluluğun kapsamı ile sorumlu olacakları durumlar düzenlenmekte ve sorumluluklara ilişkin zaman aşımı süreleri belirlenmektedir. Bu fıkrada "yapı denetim kuruluşu" ibaresi "öncelikle risk bazlı denetim yapan yapı denetim kuruluşları" şeklinde değiştirilmektedir. Ne yasada ne de uygulama yönetmeliğinde "risk bazlı denetim yapan yapı denetim kuruluşu" tanımı bulunmamaktadır. Bu ifadeyle ne kastedildiği belirsizdir. Yapılan değişikliğin gerekçesinde de sadece "Yasaya risk bazlı denetime ilişkin hüküm eklenmektedir." açıklamasına yer verilmiştir.

Tasarının 14 ve 15. maddelerinin içeriği Plan ve Bütçe Komisyonunun ihtisas alanı dışında olup, 4708 sayılı Yapı Denetimi Kanununu ilgilendiren bu değişikliklerin, tüm ayrıntısı ile ayrı bir yasada düzenlenerek Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda tüm sivil toplum örgütlerinin katılımıyla etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra yasalaştırılmasının daha uygun olacağını düşünüyoruz.

Sonuç olarak 1'nci bölümde açıklanan genel nedenlerle, 2'nci bölümünde açıklanan nedenlerle "torba kanun" şeklinde hazırlandığı için tasarının bütününe; 3'ncü bölümde ayrı ayrı açıklanan nedenlerle de " Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"'nın bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Zekeriya Temizel

İzmir

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Musa Çam

İzmir

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Lale Karabıyık

Bursa

Kadim Durmaz

Tokat

MUHALEFET ŞERHİ

1/912 esas numaralı “Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”na ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarız.

1. Genel Değerlendirme

Tasarı, yasama literatürüne AKP döneminde giren ve AKP'nin 14 yıllık iktidarı döneminde yasama ciddiyeti ile bağdaşmayan, Plan ve Bütçe Komisyonu'nun ihtisas alanına girmeyen çok sayıda farklı düzenlemeyi içeren bir torba tasarı şeklinde gelmiştir. Her torba yasa uygulamasında komisyonumuzun alanı dışındaki konuların, ilgili komisyona sevk edilerek o komisyonlarda görüşülmesini defalarca dile getirdiğimiz halde, AKP iktidarı birbirinden bağımsız konuları torba yasa ile tek komisyonda görüşme yaklaşımından vazgeçmemektedir. Uygulamada ortaya çıkan sorunlara yasal düzenlemelerin ilgili ihtisas komisyonlarında görüşülmemesi, konunun uzmanlarının görüşü ve önerilerinin alınmaması ve iktidarın anlık ihtiyaçları veya politikalarına göre apar topar çıkan torba yasalar neden olmaktadır. Düzenlemelerin ilgili ihtisas komisyonlarında teknik çalışmalar yapılarak komisyonumuza getirilmemesi, kanun koyucu olarak yapılan yasama faaliyetlerinin ruhuna uygun olmamakla birlikte, yasama organı olarak topluma karşı üstlenilen ağır sorumluluk ile de bağdaşmamaktadır. Daha önce bu şekilde yasa yapma anlayışına dönük komisyon üyesi milletvekillerinin yönelttikleri itirazlara, yapılan düzenlemelerin muhatabı meslek örgütlerinin veya sivil toplum örgütlerinin tepkilerine ve uygulamada ortaya çıkan sorunlara, iktidar partisinin bir daha torba düzenleme yapmayacağına yönelik çeşitli düzeylerde yaptıkları açıklamalara rağmen torba yasa teklifleri getirilmeye devam etmektedir.

1 Şubat 2018 tarihli komisyon toplantısında hem toplantı yeter sayısı hem de maddelerin geçilmesini kabul edecek iktidar partisi milletvekili yeter sayısı olmamasına rağmen 6 Şubat 2018 günü maddelerin görüşülmesine geçileceğine karar verilmiş olması usule de uygun değildir.

Bu torba yasayla Hükümet, yatırım ortamını iyileştireceğini söyleyerek yine birtakım geçici tedbirler almaya çalışmakta ancak bu tedbirler, başka etkiler göstererek farklı krizlerin çıkmasına kapı aralamaktadır.

Yasa yapım süreçleri, toplumun ve ülkenin geleceğinin uzun vadeli planlamasıyla ilgili olmalıdır. Yani her yasa yapım sürecinde yapısal tedbirler alınması şarttır. Günümüz dünyasında demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü gibi kavramlar ülkelerin ekonomik düzeylerine de doğrudan etki etmekte, yatırımlar, doğrudan bu demokratik standartlarla

ilişkilendirilmektedir. Dünya Adalet Projesi'nin (WJP) yayınladığı 2017 Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde Türkiye 113 ülke arasında 99. sıradan 101. sıraya gerilemiştir. Basın ve ifade özgürlüğünün kısıtlandığı, gazetecilerin tutuklandığı, olağanüstü hal rejiminin olağan hale getirilerek bir yönetim biçimini aldığı, TBMM'nin yasama yetkisini birçok alanda Kanun Hükmünde Kararnamelere bıraktığı bir ülkede yatırım ortamının iyileştirilmesinden bahsedilmesi mümkün değildir.

Ülkedeki yatırım ortamının iyileştirilmesi için öncelikli ihtiyaç demokratik zeminin güçlendirilmesi, hak ve özgürlüklerin genişletilmesidir. Bunun için öncelikli olarak olağanüstü hal rejiminden vazgeçilmesi gerekmektedir.

2. Ekonomik Veriler Ne Gösteriyor?

Türkiye gelir dağılımındaki adaletsizlik ve servet eşitsizliği ile fırsat eşitsizliklerinin üst seviyeye çıktığı bir tablo ile karşı karşıya iken devlet-şirket ortaklığı ile kurulan bir kurum eliyle sermayenin daha fazla desteklenmesine öncelik verilmesi yoksulların, işsizlerin, dar gelirliilerin ve ücretlilerin sorunlarına çözüm üretmekten çok uzaktır.

2017 yılının geri bıraktığımız ilk 8 ayında kredi ya da kredi kartı borcunu ödeyemeyen kişi sayısı 3 milyon 102 bin 106'ya ulaşmıştır, Aynı şekilde yurttaşların bankalara toplam borcu 500 milyon TL civarına ulaşmıştır. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın düzenli olarak sosyal yardım sağladığı hane sayısının 1,3 milyon olduğu öğrenilirken bu sayının 10 milyon kişiye karşılık geldiği belirtilmektedir. Bakanlığın verileri, nüfusu 80 milyona yaklaşan Türkiye'de, her on yurttaştan birinin sosyal yardıma muhtaç olduğunu ortaya koymaktadır.

Türkiye'de 2017 yılı sonu, 2018 yılı başı itibarıyla işsiz sayısı beş milyona yaklaşmıştır. Her türlü üretim malı ve ara mal tedarikçisi olan Türkiye'de dolar kurunun 4 TL bandından aşağı düşmemesi büyük sorun yaratmaktadır. Buna benzer birçok sebeple enflasyon yüzde on ikiye, üretici fiyat endeksi ise yüzde on altıya kadar çıkmıştır. Faiz oranlarının yüksek ama enflasyonu önleyecek düzeyde olmaması kredi faiz oranlarını artırmak suretiyle tüketiciyi zor durumda bırakmaktadır.

2017 yılı Eylül ayında Türkiye'nin cari açığı 4,5 milyar dolarla beklentilerin üzerinde çıkmış, son bir yıllık cari açık rakamı 40 milyar dolara yaklaşmıştır. Türkiye'de 2016 yılında zengin ile fakir arasındaki gelir dağılımındaki uçurum daha da artmıştır. 2014 yılında sürekli yoksulluk oranı yüzde 15,1 iken 2015 yılında bu oran yüzde 15,8 olmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 18 Eylül 2017'de açıkladığı 2016 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması'nın sonuçlarına göre iki günde bir et, tavuk, balık yiyemeyen; bir hafta bile tatil yapamayan; konutu, evi, arabası ya da bunlara harcayacak parası olmayanları ifade eden "maddi yoksunluk" oranı yüzde 30,3'ten, 32,9'a yükselmiştir. Bireylerin yüzde 68'i borçlu durumda, sürekli yoksulluk çekenlerin oranı ise yüzde 14,6'dır. Türkiye'de nüfusun en zengin

%1'lik kesimi, 2002 yılında ülkedeki toplam servetin %38'ine sahipken, AKP döneminde bu oran %60'a yükselmiştir. Türkiye'de en yüksek gelire sahip yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay yüzde 47,2'ye yükselirken, en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun aldığı pay ise yüzde 6,2 olmuştur.

2.1 Kredi Garanti Fonu, Kamu-Özel Ortaklığı, Sıra Dışı İhaleler ve İflaslar

AKP hükümeti 16 Nisan referandumunu kazanmak amacıyla Kredi Garanti Fonu (KGF) ile KOBİ'leri 200 milyar dolar finanse etmiştir. Başbakan Binali Yıldırım 30 bin şirketin batmaktan kurtarıldığını bizzat açıklamıştır. Esasen bu durum bir “kurtarma” değil, ertelemedir çünkü geri ödemeler başlayınca iflasların art arda gelmesi kaçınılmaz olacaktır. Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu'nun verilerine göre 2016'nın tamamında 101 bin 614 esnaf işyerinin kapısına kilit vurmuştur. Bu sayı 2015'te 97 bin 715 civarındadır. Alacak sigortası şirketi Euler Hermes'in “İflaslar: Buzdağının Görünen Ucu” başlıklı ekonomik görünüm raporuna göre, Türkiye iflasların güçlü artış gösterdiği ülkeler arasında yer almaktadır. Hermes, Türkiye'de iflasların 2017'de yüzde 5 artacağını belirtmiştir. Geçen yıl 12 bin şirketin iflas ettiği tahmin edilirken bu yıl sayının 13 bine çıkacağı düşünülmektedir.

Kredi Garanti Fonu piyasaya bir “can suyu” olarak verilmişse de yalnızca işletmelere ve sermaye sahiplerinin kullanımına açıldığından yoksulların ve emekçilerin ekonomik durumlarında bir değişikliğe sebep olmamış, enflasyonun ciddi oranda yükselmesiyle emekçilerin ekonomik durumu daha da kötüye gitmiştir.

Kamu-özel ortaklık modeli ile gerçekleştirilen “mega” projeler bir yandan halkı ve kamuyu zarara uğratarken, diğer yandan sermaye sahibi şirketleri ihya etmektedir. Osmangazi Köprüsü'nden 40.000 aracın geçeceği garantisi verilmişken, 12.000 araç geçmiş, Avrasya Tüneli için 68.000 araç garantisi verilmişti ama 20.000 araç geçmiş, 1915 Çanakkale Köprüsü için 45.000 araç garantisi verilmiş fakat o bölgedeki trafik göz önüne alındığında, 4.000-5.000 araç geçeceği tahmin edilmektedir. Nihayetinde, bu ulaşım yollarını kullanmayanlar, kullananlardan daha fazla geçiş ücreti ödemek zorunda bırakılmışlardır. KGF adı altında yapılan “mega” projeler kamuyu da büyük zarara uğratmıştır. KGF'ye 2018 bütçesinden ödenecek tutar 6,2 Milyar TL olduğu düşünülürse, bu bir yıllık zarar ile Avrasya Tüneli'nin, iki yıllık zarar miktarı ile de Üçüncü Köprü'nün yapılması mümkün olabilir.

Sıra dışı ihale konusu hükümet eliyle sermayenin tahkim edilmesi demektir. İhale kanununun askıya alınarak yapıldığı bu tarz ihalelerde, kamu etkinliği-şeffaflık-tasarruf gibi ana ilkeler

hiçe sayılmaktadır. Örneğin sınır değeri 265 milyon TL olan Çan Termik Santrali'ne baca gazı işi, pazarlık yöntemi ile 250 milyon TL'ye hükümete yakın Kolin Grubu'na verilmiştir.

2.2 Olağanüstü Hal'in Yatırım Ortamına Etkisi

Türkiye 2016 yılının Temmuz ayından beri olağanüstü hal ile yönetilmektedir. Darbe girişimi gerekçe gösterilerek ilan edilen OHAL ile birlikte çıkarılan KHK'lerle ihale usullerinden, devlet rejimine, kış lastiğinden birçok konuya kadar yetki aşımı yapılmıştır.

OHAL'in kalıcı bir hale dönüşmesi ekonomiyi ciddi anlamda olumsuz etkilemektedir. Türkiye'ye dışarıdan gelen yatırımlar durma noktasına gelmiştir. Örneğin Avusturya merkezli Doka adlı bir şirketin yöneticisi “60 milyon Euro'luk yatırım planladık. Araziyi bile seçtik, OHAL'in kalkmasını bekliyoruz” açıklamasında bulunmuştur. Türkiye'nin en büyük işveren kuruluşlarından olan TÜSİAD'ın Yönetim Kurulu Başkanı ise “OHAL sona ermeden sözleşme imzalamalarının kurum içi mevzuatları gereği mümkün olmadığını söyleyen yabancı yatırımcılarımızın sayısının da azımsanmayacak kadar yüksek olduğunu paylaşabilirim” ifadelerini kullanmıştır. Syracuse Üniversitesi Gelişen Piyasalar Stratejisti Mike Harris ise verdiği bir röportajda iç piyasada güvenin oturtulması gerektiğini söylemiş ve OHAL'in uzatılmasının yabancı yatırımcı açısından bir barometre olduğunu belirtmiştir. AB'nin Bütçe ve İnsan Kaynaklarından Sorumlu Komiseri Günther Oettinger'in yaptığı açıklamada “Milyonlarca Euro tutarında yatırımlar söz konusuydu. Hepsi durduruldu.” demiştir. E&Y Türkiye Kurumsal Finansman Bölümü Başkanı Müşfik Cantekinler ise, sadece OHAL şartlarının değil, Suriye politikasının da yabancı yatırımcıyı tahmin edilenden çok etkilediğine dikkat çekmektedir. Bunların yanı sıra uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu S&P, Kasım 2017 tarihinde Türkiye'yi Arjantin, Pakistan, Mısır ve Katar ile birlikte ekonomisi en kırılgan beş ülke arasında göstermiştir.

Cumhurbaşkanı'nın “OHAL sermaye için ilan edildi” açıklamasının neticesinde kazananların belli bir sermaye grubu olduğu ortadadır. 2017'nin 9 aylık bilançosu üzerinden yapılan bir incelemeye göre, Koç Holding dakikada 7.341 TL kar etmektedir. Bu da bir işçinin ortalama aylık kazancının neredeyse 3 katına tekabül etmektedir. OHAL'in son yılında Koç ailesinin toplam karı 3.8 milyar TL olmuştur. Öte yandan Arçelik'in Beylikdüzü fabrikasındaki 900 işçiye son zamlarla ödenen aylık ortalama ücret toplamı 3 milyon TL civarındayken, fabrikanın bir günlük karı 2 milyon TL'yi bulmaktadır. Anadolu Grubu ise, Efes'ten saat başına 41 bin TL kar ederken, fabrikasında çalışan bir işçi saatte sadece 10.9 TL kazanabilmektedir.

Bu şartlar altında, başta emekçiler olmak üzere, işsizleri, yoksulları, yani toplumun büyük kısmını refaha ulaştıracak, işçilerin gelirlerini artıracak yapısal tedbirler alınması elzemdir.

3. Maddeler Üzerine Değerlendirme

Maddeler ile yatırım ortamının iyileştirmesine yönelik iyileştirmeler kapsamında bürokratik işlemler azaltılmasının hedeflendiği ileri sürülmüştür.

1. maddede yapılan düzenleme ile Tapu Kanunu'nun 26. maddesi değiştirilmiştir. Bürokratik işlemleri azaltmak ve mükerrer işlemleri tekrarlamamak gerekçesiyle kamu kurum ve kuruluşları, kredi kuruluşları, bankalar, Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri ile Tarım Kredi Kooperatiflerince açılmış veya açılacak tüm borç ve kredilere karşılık teminat gösterilen taşınmazların ipotek işlemlerinde tapu müdürlükleri devreden çıkarılmaktadır.

Tasarının tamamıyla birlikte bu madde de yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik adım atıldığı ileri sürülmekte ve bu doğrultuda düzenleme yapıldığı ifade edilmektedir. Ancak yatırım ortamı olarak ifade edilen özneler tüzel kişilikler olmakla beraber, tasarının komisyon aşamalarındaki tartışmalarından da görüldüğü üzere bir ayırım yapılmamasından ötürü gerçek kişilerin düzenlemeden zarar görebileceği endişeleri giderilmemiştir. Bu bakımdan tasarıda gerçek kişi-tüzel kişi ayırımının yapılması ileride doğabilecek olumsuz sonuçları önlemek adına elzemdir.

Keza bu noktada 1. madde itibarıyla esas işlemleri özel hukuka tabi bankaların yapacak olması ve Türkiye Cumhuriyeti'nde sayılı güvenilir kamu kurumlarından olan tapu müdürlüklerinin devreden çıkarılması yoluyla gerçek kişiler yani yurttaşlar açısından güven ilişkisinin nasıl kurulacağı ve kişisel verilerin gizliliğinin nasıl sağlanacağına dair tatmin edici bir düzenleme yapılamamıştır. Hâlihazırda sistemin kötü niyetli kişilerce istismar edilmesinin önü kapatılamamışken, var olan riskleri daha da arttırmamak adına bir kamu kurumunun mükerrer işlem gerekçesiyle devreden çıkarılmaması gerekir.

Henüz 1. maddeden itibaren görülmüştür ki her ne kadar tasarı reform olarak gösterilse de kullanılan dil ve sonrasında komisyon safhasında iktidar partisinin inisiyatifiyle büyük değişiklikler yapılması, tasarının gelişigüzel, özensiz hazırlandığını ve bu anlamda dahi en temel yasa yapma tekniklerinin göz ardı edildiğini göstermiştir.

2. maddede yapılan düzenleme ile Vergi Usul Kanunu'nun 223. maddesi değiştirilmekte ve “defterler anonim ve limited şirketler ile kooperatiflerin kuruluş aşamasında, şirket merkezinin bulunduğu yer ticaret sicil müdürlüğüne tasdik edilir” denilerek ticaret sicil

müdürlüklerinin iş yükü artırılmaktadır. Bu noktada ticaret sicil müdürlüklerine gerekli hazırlıkları yapmaları açısından yeterli zaman tanınmalı, ticaret sicil memurları donanımlı hale getirilerek kapasiteleri de artırılmalıdır.

10. maddede 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na yapılan eklemeye altyapı kazı izni harcı belirlenmiş ancak belediyelere gelir olması beklenen bu düzenleme Bakanlar Kurulu'nun yetkisine verilerek merkezîyetçi anlayış güçlendirilmiştir. 1.397 belediyenin olduğu Türkiye'de, her belediyenin sosyal ve ekonomik gerçekliğinin eşit olmadığı düşünüldüğünde harç belirleme yetkisinin belediyelerde olması gereklidir.

11. madde ile 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 14. maddesine ekleme yapılmış ve yine meralara yönelik bir düzenleme daha torba yasa ile gündeme getirilmiştir. Madde, yetkilendirilmiş işletmeciler tarafından kurulacak veya kurdurulacak elektronik haberleşme altyapıları için meraların kullanılmasının önünü açmaktadır.

Kırsal bölgelerin iletişimle ilgili sorunlarının çözümü olarak gösterilen bu madde ile meraların bu amaçla kullanılması rant alanları oluşturacaktır.

14. ve 15. maddelerle 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunu'na değişiklik ve ekleme yapılmıştır. Ancak yapı denetim kurumu çok önemli olmakla beraber, bu konunun müteahhitlere seçme şansı/alanı verilmesi yoluyla baştan yanlış kurgulanmıştır. Özellikle son dönemde kentsel dönüşüm çalışmalarının arttığı ve deprem riskinin sürekli olduğu Türkiye gibi bir ülkede, yapı denetim sisteminin daha sıkı kurallara bağlı olması gerekmektedir.

27. maddeden itibaren 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu'nda bir dizi değişikliğe gidilmiş ve KOBİ'lere ait her türlü taşınırın rehine edilebilmesi amaçlanmıştır. Böylelikle finansal sisteme KOBİ'leri daha fazla entegre etmek amaçlanmaktadır. Düzenleme, finansal sistemin ekonominin merkezine yürütüşü ve sağlıklı ekonominin oluşumu ile birlikte düşünülmelidir.

Yapılan düzenlemelerle KOBİ'lerin sahip olduğu her türlü taşınır ve hak üzerinde rehin hakkı kurulabilecek. Rehin edilen taşınır varlığın gelecekteki her türlü faiz, sigorta gibi hukuki getirileri ile doğal ürün ve ikamesi mallar, taşınır varlık ile birlikte doğrudan rehin kapsamına girecek. Bir taşınırın rehinli olduğunu bilmeyen veya bilmesi gerekmeyen iyi niyetli üçüncü kişinin iyi niyeti korunacak.

İçeriği itibarıyla özellikle hammaddesi sezonuna göre değişen sektörler bakımından riskli düzenlemeler olduğunu düşünmekteyiz. Rehin gösterilecek taşınırın akıbetinin belirsizliği

özellikle borç verecek kamu bankalarını büyük bir riske atmış olacaktır. Bu konu hükümetin borçlanmaya dayalı büyüme politikasının bir yansımasıdır ve ileride hem borçlananlar açısından hem de borç verenler açısından sorunları da beraberinde getirecektir.

Dolayısıyla yatırım ortamının iyileştirilmesine dönük ne kadar teknik düzenleme yapılırsa yapılsın hukuk, demokrasi ve özgürlükler toplumu olmadan, OHAL kaldırılmadan, katma değer ve istihdam yaratmaktan, nitelikli yatırım çekmekten veya etkin girişimlerin yeşerdiği bir ülke olmaktan bahsetmemiz mümkün değildir.

4. Sonuç

Hukuk-Demokrasi-Dış Politika: Yatırım ortamının iyileştirilmesi için ufak çaplı bürokratik düzenlemelerin yaratacağı etkinin çok çok üstünde bir etkiyi ancak hukuk güvencesi, demokratik sistemin işlemesi, dış politikada barışın esas alınması sağlayabilir. Tüm bunların olabilmesi için de öncelikli ihtiyaç demokratik ortamın sağlanmasıdır.

Sosyal Hak ve Gelir ile Servet Adaletinin Sağlanması: Gelir ve servet dağılımındaki adaletsizliği yoksullar ve emekçileri lehinde değiştirmek gerekmektedir. Bunu gerçekleştirmenin en iyi yolu da ekonomik ve sosyal hakların emekçiler ve yoksullar lehine düzenlenmesi, servet vergisi uygulamasının adil bir şekilde hayata geçirilmesidir.

Finansal Mekanizmaların Düzenlenmesi: Türkiye’de kar oranı en yüksek sektör, finans sektörüdür. Bankaların kar oranı yüzde 40'lara varmıştır. Bu kar oranlarını düşürerek toplumun tüm kesimlerine paylaştırmak esasa alınmalıdır.

İstihdam Teşviki: Türkiye’de yüksek boyutlara ulaşan işsizliği gidermek üzere düzenleyici müdahaleler yapılmalıdır. İstihdamı teşvik eden değil, istihdamı yaratan düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Merkez Bankası: Türkiye Merkez Bankası, kanunda öngörülen görevini yapmak zorundadır. Bu kapsamda siyasi iktidarın örtülü baskısına yenik düşmemek, yasal görevi olan enflasyon ile mücadeleyi etkin bir şekilde gerçekleştirmek durumundadır.

Zamlar: Türkiye’de hane halkları ile üretici ve tüketicilerin en büyük sorunu zamlardır. Petrol varil fiyatının görece düşük olduğu bu dönemde benzinin litresinin 6 TL’yi geçmesi zamların en çarpıcı örneğidir. Bu kapsamda, yatırımın ve tüketimin gerçekleşebilmesi için zamlar geri çekilmelidir.

Garı Paylan
İstanbul

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Ertuğrul Kürkcü
İzmir

İbrahim Ayhan
Şanlıurfa

MUHALEFET ŞERHİ

1/912 esas numaralı “Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” Plan ve Bütçe Komisyonunda 1-7/2/2018 tarihleri arasındaki görüşmelerde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Usul Yönünden Değerlendirme

Milliyetçi Hareket Partisi tarafından daha önceki Torba Kanun düzenlemeleri konusunda ifade edilmiş olan, usul yönünden eleştirilerimiz geçerliliğini korumaktadır. Son yıllarda sıklıkla getirilen torba yasaların, yasama faaliyetlerinin düzensiz ve eksik bir yapıda yürütülmesine neden olduğu yönündeki değerlendirmelerimiz 1/912 esas sayılı kanun tasarısı için de geçerlidir.

Bu kapsamda, 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanunun uyarınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 19/12/2005 tarihli ve 2005/9986 sayılı Kararı ile uygulamaya konulan Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik’ hükümlerine uyulmadığı değerlendirilmektedir.

Esasen Kanun Tasarısında yer alan düzenlemelerin pek çoğu TBMM bünyesinde kendi ihtisas Komisyonlarında ele alınarak gerekli teknik değerlendirilmenin yapılması ihtiyacı olan düzenlemelerdir. Kanun Tasarısında yer alan maddelerin pek çoğunun ayrı bir kanun düzenlemesi şeklinde kendi ihtisas Komisyonlarında değerlendirilmesinin daha uygun olacağı düşünülmektedir.

Diğer taraftan, yasal zorunluluk olmasına rağmen, Kanun Tasarısının ayrıntılı bir etki analizi bulunmamaktadır. Tasarının bütçeye ve ekonomiye etkisi üzerinde Komisyon görüşmeleri sırasında da detaylı bilgi verilememiştir.

Tasarının Genel Üzerinde Değerlendirme

Mevcut sistem tüm gelişmelere rağmen, sürekli değişen ve gelişen ticari hayatın ihtiyaçlarına cevap verememektedir. Yasanın öncülüğü gereği kabul edilen yeni düzenlemelerle yeni kurallar oluşturulmak zorunda kalınmaktadır. Bazen de yasaların öngörmediği gelişmeler ve düzenler yaşamın ve ekonomik zorunlulukların etkisi sonucunda yürümeye ve işlemeye başlamaktadır. Bu durum, yasaların arkadan yetişerek toplumun uygulamakta olduğu olgulara biçim vermesi anlamına gelmektedir.

Ticaret hukuku ve yatırım hukuku da bu anlamda yasaların arkadan yetişerek toplumun uygulamakta olduğu olgulara biçim verdiği yasalara örnek teşkil etmektedir. Esasen, tasarıyla asıl hedeflenen hususun, ticari hayatın önündeki engellerin aşılması ve sistemin hızlandırılması olmakla birlikte, noter onayı, tapu sicili gibi kamu düzeniyle ilgili alanlarda radikal yenilikler getiren düzenlemeler oldukça dikkatli bir şekilde kaleme alınması, bir yanlış anlamaya meydan verecek bir ortam bırakılmaması gerektiği düşünülmektedir.

Diğer taraftan, hatırlanacağı üzere Türk Ticaret Kanunu 2012 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu kanun henüz yürürlüğe girmeden önce yürürlüğe girişi ertelenmiş, 50’nin üzerinde maddesinde değişiklik yapılmıştır. Bu Tasarı ile, yine radikal değişiklikler öngörülmektedir.

Yasalarda yapılan değişiklikler bireylerin geleceğe ilişkin projeksiyonlarını tamamen değiştirir, nitelikte olmamalıdır. Bir başka ifadeyle, kanun koyucu hukuki öngörülebilirlik ilkesinin işlerliğini sağlamakla da mükelleftir.

Yatırım ortamının iyileştirilmesi için pek çok alanda, özellikle yatırım ortamının önemli bileşenlerinde başta hukuk sistemi, yatırım teşvik sistemi, dahilde işleme sistemi, dış ticaret rejimi, vergi sisteminde vb. yapısal tedbirlerin devreye sokulması ihtiyacı bulunmaktadır. MHP olarak her fırsatta bu hususu yineliyor ve Hükümete bu konuda destek verileceğini ifade ediyoruz.

Nitekim 2015, 2016 yılında özel kesim sabit sermaye yatırımlarının negatif seyretmiş, 2017 yılının ikinci çeyreğinden itibaren artışa görölmektedir. Ancak yatırımların katma değerli üretken sektörlerden ziyade inşaat, altyapı enerji gibi sektörlerde yoğunlaştığı, iç talebe dönük olduğu ve kamu yatırımlarının ve tüketiminin itici gücünü kullanarak arttırılabildiği görölmektedir.

Ülkemizin katma değer ve teknoloji üretimine dayalı ve ihracata, üretime odaklı iç ve/veya dış, kamu ve/veya özel sektör yatırımlarının arttırılması ihtiyacı bulunmaktadır.

Esasen, Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu 57. Hükümet döneminde, 11 Aralık 2001 tarihli Bakanlar Kurulu prensip kararıyla kabul edilen Türkiye’de Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Reform Programı çerçevesinde oluşturulmuştur. 2016’da Bakanlar Kurulunun prensip kararıyla söz konusu Kurulun yapısı değiştirilmiştir. Halihazırda yatırımlarla ilgili görev ve sorumluluğu bulunan Bakanlıklar ile TOBB, TİM, TÜSİAD, YASED, MÜSİAD ve DEİK başkanlarından oluşan Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu şeklini almıştır. Bu kurulun görevleri;

Türkiye’deki yatırımlarla ilgili düzenlemeleri rasyonel hâle getirmek,

Yatırım ortamını, rekabet gücünü arttıracak, gerekli düzenlemeleri tespit etmek,

Politika ve önerileri geliştirmek,

İşletme dönemi de dâhil olmak üzere, yatırımın her safhasında ulusal ve uluslararası yatırımcıların karşılaştığı idari engellere çözüm üretmek olarak belirlenmiştir.

Tasarının gerekçesinde;

2017-2018 döneminde, önceki dönemlerden farklı olarak uluslararası kuruluşların çalışmalarının detaylı bir şekilde incelendiğini ve ilgili bakanlıkların ve sivil toplum örgütlerinin katkısıyla yeni bir eylem planı oluşturduğu ifade edilmektedir.

Ancak YOİKK tarafından 2017-2018 yılları için hazırlanmış bir eylem Eylem Planı řu ana kadar açıklanmamıştır. 18 Ocak 2018 tarihinde yapılan YOİKK’in son toplantısında, ekonominin iyileştirilmesi konusunda ciddi hazırlıkların yapıldığına dair basında beyanatlar yer almıştır. Ancak, 1/912 sayılı Kanun Tasarısının bu niteliklere haiz olduğunu söylemek zordur.

Gerekçede Tasarının amaçları;

- Şirket kuruluşu işlemleri ve maliyetlerinin azaltılması,
- Belediyeler tarafından sağlanan yapı izin süreçlerinin iyileştirilmesi,
- Dış ticaret işlemlerine ilişkin çeşitli maliyetlerin düşürülmesi,

- Tapu kaydı işlemlerinin hızlandırılması,
- Telekomünikasyon alt yapı izin süreçlerinin kolaylaştırılması,
- KOBİ'lerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması,

olarak ifade edilmektedir.

Ancak getirilen tasarı maddeleri ile gerekçede beyan edilen amaçlar tenakus halinde bulunmakta, uygulamada sıkıntı doğuracak bazı hususlara yer verilmektedir.

Yine de yatırımların önünü açmak için mevcut düzende bazı küçük iyileştirmeler içeren söz konusu kanununa Komisyon çalışmalarında da destek verilmiş eksikliklerinin giderilerek işlevsel ve hakkaniyetli bir yapıya kavuşturulması çerçevesinde katkı verilmiştir.

Maddeler İtibariyle Değerlendirme

Kanun tasarısı 27 madde olarak komisyona gelmiş, 8 madde ilave edilerek, 35 madde olarak kabul edilmiştir. Ayrıca, tasarımın 10 maddesi iktidar partisine mensup milletvekillerinin önereleriyle ile değişikliğe uğramış, 4 maddesi ise redaksiyon yetkisi ile kabul edilmiştir.

Tasarımın 1.Maddesinde, Kamu kurum ve kuruluşları, kredi kuruluşları, bankalar, Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet kooperatifleri ile Tarım Kredi Kooperatiflerince açılmış veya açılacak tüm borç ve kredilere karşılık teminat gösterilen taşınmazların ipotek işlemleri, tarafların istemi halinde, taraflarınca imzalanan kredi veya borç sözleşmesine istinaden tapu müdürlüklerinde taktır alınmadan tapuya tescilin sağlanması imkanı getirilmektedir.

Tasarımın 2. Maddesinde, anonim ve limited şirketler tarafından fiziki ortamda tutulacak defterlerin kuruluşta açılış onaylarının ticaret sicili müdürlüklerince yerine getirilmesi zorunlu hale getirilmektedir.

Tasarımın 3. maddesinde, kooperatiflere harçlar kanunu kapsamına alınmaktadır.

Tasarımın 4., 5. ve 6. maddelerinde kat mülkiyeti ve kat irtifakı tesis işlemleri ile yapı kullanım izni belgesine bağlanan binaların cins değişikliğine ilişkin tescil işlemlerinde kolaylık sağlayıcı düzenlemeler yapılmaktadır.

Tasarımın 7.8.9. maddeleri komisyonda tasarıya eklenmiş olup 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununda bazı değişiklikler getirmektedir.

Tasarımın 10. Maddesi altyapı kazı işlemlerinde belediyeden kazı izin belgesi alınması, başvuru taleplerinin ne kadar süre ile değerlendirileceği, belge karşılığında alınacak harç oranı hesaplanması izinsiz kazı yapanlara uygulanacak idari para cezaları ile ilgili hükümler yer almaktadır.

Tasarımın 11.maddesi ile, 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına ekleme yapılarak, Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamında yetkilendirilmiş işletmeciler tarafından mera vasfındaki alanlarda baz istasyonu, elektronik haberleşme altyapıları kurulması ve kurdurtulmasına imkan sağlanmaktadır.

Tasarımın 12. ve 13. maddelerinde 4458 sayılı Gümrük Kanununda değişikliğe gidilerek, Türkiye ile diğer ülkeler arasında deniz ve havayolu ile yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan deniz ve havalimanlarını işleten kuruluşlar ile geçici depolama yeri işleticileri,

gümrüklü sahalarda; tahliye, ardiye, saha içi taşıma ücretleri ve benzeri masraflara azami limit getirilmekte ve Bakanlıkça belirlenen azami bedellere uyulmaması halinde her bir işlem için beş bin Türk Lirası usulsüzlük cezası ödenmesi öngörülmektedir.

Tasarının 14. ve 15. Maddelerinde 4708 sayılı Yapı Denetim Kanununda yapı denetimi firmalarının Yapı denetimini üstlendiğine dair ilgili idareye taahhütname vermek, bu yapıya ilişkin bilgileri yapı ruhsatı düzenleme tarihinden itibaren yedi gün içinde Bakanlığa bildirmek yükümlülüğü getirilmiştir. Ayrıca, öncelikle risk bazlı denetim yapılması düzenlenmiştir.

Tasarının 16. ve 17. Maddelerinde belediyelerin kendilerine verilen görev hizmetlerin yürütülmesinde e-belediye bilgi sisteminin kullanılması düzenlenmektedir. Sistemin kurulması, işletimi ve veri saklama vb. politikaları, çalışma usul ve esaslarını belirlemeye ve bu sistem ile ilgili merkezi bir hizmet standardizasyonu oluşturmaya İçişleri Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Tasarının 18. ve 19. Maddelerinde 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 11 inci ve 100'üncü maddelerinde değişiklikler yapılmaktadır.

Tasarının 20. Maddesinde, 25/11/2010 tarihli ve 6083 sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 9 uncu maddesine fıkra eklenerek, Yargı mercileri ile yetkili kurum ve kuruluşların taleplerine istinaden tapu müdürlüklerince tescili sağlanan işlemlerin, ilgili mercilerce doğrudan elektronik ortamda tescil, terkin veya tadil edilmesine imkân sağlanmaktadır.

Tasarının 21-26. Maddelerinde 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun ticaret sicili işlemlerine ilişkin bazı maddelerinde değişikliğe gidilmektedir. Anılan kanunun 428., 430. ve 431. maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

Tasarının 27.-33. Maddelerinde 20/10/2016 tarihli ve 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılmaktadır. Ayırt edici özeliği bulunmayan taşınır varlıklar için genel tanımlama yoluyla rehin kurulması imkânı tanınmaktadır. Ayrıca, herhangi bir işleme gerek kalmaksızın faiz sigorta gibi hukuki getiriler rehn edilen taşınır varlığın kapsamı içine alınmaktadır.

Sonuç olarak, 1/912 esas numaralı "Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın; idarenin ve yatırımcının bazı gündelik işlemlerini kolaylaştırıcı düzenlemeler içermekle birlikte, ülkemizdeki yatırım ortamının iyileştirilmesi için gerekli yapısal düzenlemeleri içermediği düşünülmekte, Usul yönünden yukarıda açıklanan hususların dikkate alınması gerekmektedir.

Mustafa Kalaycı
Konya

Emin Haluk Ayhan
Denizli

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**YATIRIM ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ
AMACIYLA BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1- 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanununun 26 ncı maddesinin dokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamu kurum ve kuruluşları, kredi kuruluşları, bankalar, Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet kooperatifleri ile Tarım Kredi Kooperatiflerince açılmış veya açılacak tüm borç ve kredilere karşılık teminat gösterilen taşınmazların ipotek işlemleri, tarafların istemi halinde, taraflarınca imzalanan kredi veya borç sözleşmesine istinaden tapu müdürlüklerinde taktir alınmadan tapuya tescil olunur.”

MADDE 2- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 223 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “memuru veya noter” ibaresi “müdürlüğü” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Kat mülkiyetinin tescili, tapu memurunca düzenlenen resmî senet uyarınca veya aşağıdaki fıkralara göre yapılabilir.

Hak sahiplerine isabet eden bağımsız bölümlerin belirlenmiş olması şartıyla arsa maliki ile yüklenici arasında düzenlenen kat karşılığı inşaat sözleşmesi, kat karşılığı temlik sözleşmesi ve bağımsız bölümlerin taksimine ilişkin noterlik

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**YATIRIM ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİ
AMACIYLA BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1- 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanununun 26 ncı maddesinin dokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamu kurum ve kuruluşları, kredi kuruluşları, bankalar, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri ile tarım kredi kooperatiflerince açılmış veya açılacak tüm borç ve kredilere karşılık teminat gösterilen taşınmazların ipotek işlemleri, tarafların istemi halinde, taraflarınca imzalanan kredi veya borç sözleşmesine istinaden tapu müdürlüklerinde taktir alınmadan tapuya tescil olunur.”

MADDE 2- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 223 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Defterler anonim ve limited şirketler ile kooperatiflerin kuruluş aşamasında, şirket merkezinin bulunduğu yer ticaret sicili müdürlüğüne tasdik edilir.”

MADDE 3- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “ve limited şirketlerin” ibaresi “, limited şirket ve kooperatiflerin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Kat mülkiyetinin tescili, tapu memurunca düzenlenen resmî senet uyarınca veya aşağıdaki fıkralara göre yapılabilir.”

“Hak sahiplerine isabet eden bağımsız bölümlerin belirlenmiş olması şartıyla arsa maliki ile yüklenici arasında düzenlenen kat karşılığı inşaat sözleşmesi, kat karşılığı temlik sözleşmesi ve bağımsız bölümlerin taksimine ilişkin noterlik

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

sözleşmesine istinaden inşa edilecek olan binaya ilişkin cins değişikliği, kat irtifakı ve kat mülkiyeti tesisi işlemi, yüklenici tarafından talep edilmesi halinde ilgili idare tarafından yapılır. Tapuya tescil işlemlerinde elektronik ortamda düzenlenen ve ilgili idare tarafından onaylı mimari proje ile yönetim planı esas alınır. Mimari proje ile yönetim planında malik imzası aranmaz.

Cins değişikliği işlemlerinde yapı kullanma izin belgesi düzenlenen yapılara ilişkin lisanslı harita kadastro mühendislik büroları veya kadastro müdürlüğü tarafından teknik kontrollerin yapılmasına müteakip, yapı kullanma izin belgesini düzenleyen kurum veya kuruluşa gönderilen cins değişikliğine ilişkin tescil bildirim ve eki belgeler ilgili kurumca yapı kullanma izin belgesi ile birlikte ilgili tapu müdürlüğüne elektronik ortamda gönderilir. Gönderilen belgeler gereğince tapu müdürlüğü tarafından resen cins değişikliği yapılarak tapu siciline tescil sağlanır.”

MADDE 4- 634 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Anagayrimenkulde, yapı veya yapıların dış cepheler ve iç taksimatı bağımsız bölüm, eklenti, ortak yerlerinin ölçüleri ve bağımsız bölümlerin konum ve büyüklüklerine göre hesaplanan değerleriyle oranlı arsa payları, kat, daire, iş bürosu gibi nevi ile bunların birden başlayıp sırayla giden numarası ve bağımsız bölümlerin yapı inşaat alanı da açıkça gösterilmek suretiyle, proje müellifi mimar tarafından yapılan, yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca anagayrimenkulün maliki veya bütün paydaşlarının imzaları alınarak onaylanan ve elektronik ortamda tapu müdürlüğüne gönderilen mimarî proje ile yapı kullanma izin belgesi.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sözleşmesine istinaden inşa edilecek olan binaya ilişkin cins değişikliği, kat irtifakı ve kat mülkiyeti tesisi işlemi, yüklenici tarafından talep edilmesi halinde ilgili idare tarafından yapılır. Tapuya tescil işlemlerinde elektronik ortamda düzenlenen ve ilgili idare tarafından onaylı mimari proje ile yönetim planı esas alınır. Mimari proje ile yönetim planında malik imzası aranmaz.

Cins değişikliği işlemlerinde yapı kullanma izin belgesi düzenlenen yapılara ilişkin lisanslı harita kadastro mühendislik büroları, bu büroların bulunmadığı yerlerde kadastro müdürlüğü tarafından teknik kontrollerin yapılmasını müteakip, yapı kullanma izin belgesini düzenleyen kurum veya kuruluşa gönderilen cins değişikliğine ilişkin tescil bildirim ve eki belgeler ilgili kurumca yapı kullanma izin belgesi ile birlikte ilgili tapu müdürlüğüne elektronik ortamda gönderilir. Gönderilen belgeler gereğince tapu müdürlüğü tarafından resen cins değişikliği yapılarak tapu siciline tescil sağlanır.”

MADDE 5- 634 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Anagayrimenkulde, yapı veya yapıların dış cepheler ve iç taksimatı bağımsız bölüm, eklenti, ortak yerlerinin ölçüleri ve bağımsız bölümlerin konum ve büyüklüklerine göre hesaplanan değerleriyle oranlı arsa payları, kat, daire, iş bürosu gibi nevi ile bunların birden başlayıp sırayla giden numarası ve bağımsız bölümlerin yapı inşaat alanı da açıkça gösterilmek suretiyle, proje müellifi mimar tarafından yapılan, yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca anagayrimenkulün maliki veya bütün paydaşlarının imzaları alınarak onaylanan ve elektronik ortamda tapu müdürlüğüne gönderilen mimarî proje ile yapı kullanma izin belgesi.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 5- 634 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “12 nci maddenin (a) bendine uygun olarak düzenlenen” ibaresi “12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine uygun olarak düzenlenen, yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca anagayrimenkulün maliki veya bütün paydaşlarının imzaları alınarak onaylanan ve elektronik ortamda tapu müdürlüğüne gönderilen” şeklinde değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6- 634 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “12 nci maddenin (a) bendine uygun olarak düzenlenen” ibaresi “12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine uygun olarak düzenlenen, yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca anagayrimenkulün maliki veya bütün paydaşlarının imzaları alınarak onaylanan ve elektronik ortamda tapu müdürlüğüne gönderilen” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bir kooperatif en az 7 ortak tarafından imzalanacak anasözleşme ile kurulur. Anasözleşmenin ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personel huzurunda imzalanması gerekir. İlgili Bakanlık faaliyet konuları itibarıyla kooperatifleri sınıflandırmaya, çalışma bölgeleri oluşturmaya, kooperatif kuruluşu için asgari ortak sayısından az olmamak üzere ortak sayısı ve kooperatif kurulmasına yönelik diğer şartlar ile usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.”

MADDE 8- 1163 sayılı Kanunun 61 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kooperatif yönetim kurulu, kooperatifi temsile yetkili kılınan kimselerin isimlerini ve imzalarını ticaret siciline bildirir ve bu yetkiye dayanak olan kararları ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personele tasdik ettirir.”

MADDE 9- 1163 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kooperatiflerin, kooperatif birliklerinin, kooperatif merkez birliklerinin ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin muhasebe usulleri ve mecbur olarak tutacakları defterler hakkında 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 6- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 80 inci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Belediye görev ve sorumluluğunda bulunan umumi hizmet alanlarında yapılacak altyapı kazı işlemlerinde ilgili belediyesinden kazı izin belgesi alınır. Kazı izin başvuruları onbeş gün içinde sonuçlandırılır. Kazı izin belgesi karşılığında, zemin tahrip bedelinin binde ikisini geçmemek üzere belediye meclisince belirlenecek oranda harç alınır. Zemin tahrip bedeli, kazı alanını önceki duruma getirmek için gereken dolgu, sıkıştırma ve kaplama imalatları esas alınarak, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere varsa diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlar temel alınarak hesaplanır. Kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesislerle ilgili kurumun uygun göreceği şekilde kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Kazı alanı, zemin tahrip bedeli kadar teminat verilmesi halinde kazıyı yapan tarafından kapatılır. Ancak zemin tahrip bedelinin peşin yatırılması halinde belediye tarafından da kapatılabilir. Bu fıkra kapsamında izinsiz kazı yapanlara veya usulüne uygun kapatmayanlara zemin tahrip bedelinin beş katına kadar belediye encümenince idari para cezası verilir. Bu yerlerin zemin tahrip bedeli, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 10- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 79 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Altyapı kazı izni harcı:

MÜKERRER MADDE 79- Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır.

Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır. Bakanlar Kurulu belediye grupları itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye, on katına kadar artırmaya yetkilidir.

Bu madde kapsamında verilecek altyapı kazı izinleri için ilgili belediyeden altyapı kazı izni belgesi alınır. Altyapı kazı izni başvuruları on beş gün içerisinde sonuçlandırılır. Altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarının peşin teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 7- 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“j) 16/6/2005 tarihli ve 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu kapsamında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca kururulacak veya 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamında yetkilendirilmiş işletmeciler tarafından kurulacak veya kururulacak elektronik haberleşme altyapıları için ihtiyaç duyulan,”

MADDE 8- 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 218 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“3. Türkiye ile diğer ülkeler arasında deniz ve havayolu ile yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan deniz ve havalimanlarını işleten kuruluşlar ile geçici depolama yeri işleticileri, gümrüklü sahalarda bulunan ve herhangi bir gümrük işlemine tabi tutulacak eşya ile ilgili tahmil, tahliye, ardiye, saha içi taşıma ücretleri ve benzeri masrafların Bakanlıkça belirlenen azami bedellerine uymakla yükümlüdür.”

MADDE 9- 4458 sayılı Kanunun 241 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“7. Bu Kanunun 218 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Bakanlıkça belirlenen azami bedellere uyulmaması halinde her bir işlem için birinci fıkrada belirtilen miktarın elli katı usulsüzlük cezası uygulanır.”

MADDE 10- 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Yapı denetimini üstlendiğine dair ilgili idareye taahhütname vermek, bu yapıya ilişkin bilgileri yapı ruhsatı düzenleme tarihinden itibaren yedi gün içinde Bakanlığa bildirmek.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11- 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“j) 16/6/2005 tarihli ve 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu kapsamında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca kururulacak veya 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamında yetkilendirilmiş işletmeciler tarafından kurulacak veya kururulacak elektronik haberleşme altyapıları için ihtiyaç duyulan,”

MADDE 12- 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 218 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“3. Türkiye ile diğer ülkeler arasında deniz ve havayolu ile yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan deniz ve havalimanlarını işleten kuruluşlar ile geçici depolama yeri işleticileri, gümrüklü sahalarda 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışında bulunan gümrük iş ve işlemleri ile ilgili tahmil, tahliye, ardiye, saha içi taşıma ücretleri ve benzeri masrafların belirlenen azami bedellerine uymakla yükümlüdür.”

MADDE 13- 4458 sayılı Kanunun 241 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“7. Bu Kanunun 218 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Bakanlıkça belirlenen azami bedellere uyulmaması halinde her bir işlem için beş bin Türk lirası usulsüzlük cezası uygulanır.”

MADDE 14- 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Yapı denetimini üstlendiğine dair ilgili idareye taahhütname vermek, bu yapıya ilişkin bilgileri yapı ruhsatı düzenleme tarihinden itibaren yedi gün içinde Bakanlığa bildirmek.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 11- 4708 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Yapı denetim kuruluşları” ibaresi “Öncelikle risk bazlı denetim yapan yapı denetim kuruluşları” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Belediyeler, mevzuatla kendilerine verilen görev ve hizmetlerin yürütülmesi ve vatandaşlar tarafından yapılan başvuruların sonuçlandırılması amacıyla her türlü idari iş ve işlemin yürütüldüğü e-Belediye bilgi sistemini kullanır.

e-Belediye bilgi sistemini kurmaya, işletmeye, veri saklama, veri iletimi ve veri paylaşımı ile ilgili politikaları tespit etmeye, çalışma usul ve esaslarını belirlemeye ve bu sistem ile ilgili merkezi bir hizmet standardizasyonu oluşturmaya İçişleri Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 13- 5393 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- Belediyeler, e-Belediye bilgi sistemi ile ilgili çalışmaları bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde tamamlar.

Belediyeler, varsa kullandıkları benzer sistemlerde bulunan ve e-Belediye bilgi sistemi için gerekli olan verileri sistemin kurulmasından itibaren bir yıl içinde e-Belediye bilgi sistemine aktarır.”

MADDE 14- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve altıncı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Şirket kuruluşunun ticaret sicil memurluklarına bildirilmesi halinde yapılan bu bildirim Kuruma yapılmış sayılır ve ilgililerce ayrıca işyeri bildirgesi düzenlenmez.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15- 4708 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasına mevcut birinci cümlesinden önce gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Yapı denetim kuruluşları öncelikle risk bazlı denetim yapar.”

MADDE 16- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Belediyeler, mevzuatla kendilerine verilen görev ve hizmetlerin yürütülmesi ve vatandaşlar tarafından yapılan başvuruların sonuçlandırılması amacıyla her türlü idari iş ve işlemin yürütüldüğü e-Belediye bilgi sistemini kullanır.

e-Belediye bilgi sistemini kurmaya, işletmeye, veri saklama, veri iletimi ve veri paylaşımı ile ilgili politikaları tespit etmeye, çalışma usul ve esaslarını belirlemeye ve bu sistem ile ilgili merkezi bir hizmet standardizasyonu oluşturmaya İçişleri Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 17- 5393 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- Belediyeler, e-Belediye bilgi sisteminin kurulduğuna dair bildirim İçişleri Bakanlığı tarafından yapılmasından itibaren e-Belediye bilgi sistemi ile ilgili çalışmaları bir yıl içinde tamamlar.

Benzer sistemi kullanan belediyeler, sistemlerinde bulunan ve e-Belediye bilgi sistemi için gerekli olan verileri e-Belediye bilgi sistemini kullanmaya başladıkları tarihten itibaren bir yıl içinde e-Belediye bilgi sistemine aktarır. İçişleri Bakanı, gerektiğinde bu süreyi bir katına kadar uzatabilir.”

MADDE 18- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve altıncı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Şirket kuruluşunun ticaret sicili memurluklarına bildirilmesi halinde yapılan bu bildirim Kuruma yapılmış sayılır ve ilgililerce ayrıca işyeri bildirgesi düzenlenmez.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

“Bu bildirimlerden hangilerinin işyerinin bildirilmesi yerine geçeceği Kurumca belirlenir, belirlenenlerle ilgili ayrıca işyeri bildirgesi düzenlenmez.”

MADDE 15- 5510 sayılı Kanununun 100 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurum, bu Kanun gereği verilecek her türlü belge veya bilginin internet, elektronik ve benzeri ortamda gönderilmesi hususunda, gerçek veya tüzel kişiler ile yazılı sözleşme ile yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişilere izin vermeye, bu kişileri aracı kılmaya veya zorunlu tutmaya, Kuruma verilmesi gereken her türlü belge, bildirge ve taahhütnamenin, gerçek ve tüzel kişilere verilmesini mecbur kılmaya, bunları diğer kamu idarelerine ait formlarla birleştirmeye ve bu belgeleri kamu idarelerinin elektronik bilgi işlem ortamından almaya, bu kişilere yapılacak bildirimleri Kuruma verilmiş saymaya, bu Kanunun uygulaması ile ilgili işveren, sigortalı ve diğer kurum, kuruluş ve kişilerin talepleri üzerine veya re’sen düzenleyeceği her türlü bilgi ve belgeyi bilgi işlem ortamında oluşturmaya, bu şekilde hazırlanacak olan bilgi ve belgelerin sadece internet ve benzeri iletişim ortamından ilgili kişilere verilmesini kararlaştırmaya yetkilidir.”

MADDE 16- 25/11/2010 tarihli ve 6083 sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Yargı mercileri ile yetkili kurum ve kuruluşların taleplerine istinaden tapu müdürlüklerince tescili sağlanan işlemler, ilgili mercilerce doğrudan elektronik ortamda tescil, terkin veya tadil edilerek gerçekleştirilebilir. Genel Müdürlük bu fıkra kapsamındaki işlemleri belirlemeye yetkilidir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Bu bildirimlerden hangilerinin işyerinin bildirilmesi yerine geçeceği Kurumca belirlenir, belirlenenlerle ilgili ayrıca işyeri bildirgesi düzenlenmez.”

MADDE 19- 5510 sayılı Kanununun 100 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurum, bu Kanun gereği verilecek her türlü belge veya bilginin internet, elektronik ve benzeri ortamda gönderilmesi hususunda, gerçek veya tüzel kişiler ile yazılı sözleşme ile yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişilere izin vermeye, bu kişileri aracı kılmaya veya zorunlu tutmaya, Kuruma verilmesi gereken her türlü belge, bildirge ve taahhütnamenin, gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara verilmesini mecbur kılmaya, söz konusu belgeleri diğer kamu idarelerine ait formlarla birleştirmeye ve bu belgeleri kamu idarelerinin elektronik bilgi işlem ortamından almaya, bu kişilere yapılacak bildirimleri Kuruma verilmiş saymaya, bu Kanunun uygulaması ile ilgili işveren, sigortalı ve diğer kurum, kuruluş ve kişilerin talepleri üzerine veya re’sen düzenleyeceği her türlü bilgi ve belgeyi bilgi işlem ortamında oluşturmaya, bu şekilde hazırlanacak olan bilgi ve belgelerin sadece internet ve benzeri iletişim ortamından ilgili kişilere verilmesini kararlaştırmaya yetkilidir.”

MADDE 20- 25/11/2010 tarihli ve 6083 sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Yargı mercileri ile yetkili kurum ve kuruluşların taleplerine istinaden tapu müdürlüklerince tescili sağlanan işlemler, ilgili mercilerce doğrudan elektronik ortamda tescil, terkin veya tadil edilerek gerçekleştirilebilir. Genel Müdürlük bu fıkra kapsamındaki işlemleri belirlemeye yetkilidir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 17- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Her tacir kullanacağı ticaret unvanını ve bunun altına atacağı imzayı sicil müdürlüğüne verir. Tacir tüzel kişi ise unvanla birlikte onun adına imzaya yetkili kimselerin imzaları da sicil müdürlüğüne verilir. Ticaret unvanları ve imzalar ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı huzurunda yazılı beyanda bulunmak suretiyle verilir.”

MADDE 18- 6102 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının beşinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış, aynı fıkraya altıncı cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ile aynı fıkranın mevcut yedinci cümlesine “noter” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya ticaret sicili müdürlüğü” ibaresi eklenmiştir. “Ancak anonim ve limited şirketlerin ticaret siciline tescili sırasında defterlerin açılış onayları ticaret sicili müdürlükleri tarafından yapılır.”

MADDE 19- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 428 inci, 430 uncu ve 431 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 21- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Her tacir kullanacağı ticaret unvanını ve bunun altına atacağı imzayı sicil müdürlüğüne verir. Tacir, tüzel kişi ise unvanla birlikte onun adına imzaya yetkili kimselerin imzaları da sicil müdürlüğüne verilir. İmza beyanı, herhangi bir ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin huzurunda yazılı beyanda bulunmak suretiyle verilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.”

MADDE 22- 6102 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının beşinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış, aynı fıkraya altıncı cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ile aynı fıkranın mevcut yedinci cümlesine “noter” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya ticaret sicili müdürlüğü” ibaresi eklenmiştir. “Ancak anonim ve limited şirketlerin ticaret siciline tescili sırasında defterlerin açılış onayları ticaret sicili müdürlükleri tarafından yapılır.”

MADDE 23- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Kanunun 428 inci, 430 uncu ve 431 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 24- 6102 sayılı Kanunun 575 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kurucuların imzalarının noterce onaylanması veya şirket sözleşmesinin ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı” ibaresi “kurucular tarafından ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 25- 6102 sayılı Kanunun 585 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “imzalarının noterce onaylandığı veya ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı” ibaresi “ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 20- 20/10/2016 tarihli ve 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanununun 4 üncü maddesinin altıncı fıkrasının (c) bendine “hususlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “(Niteliği gereği ayırt edici özelliği bulunmayan taşınır varlıklar için bu şart aranmaz.)” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 21- 6750 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“p) Benzeri her türlü taşınır varlık ve hak”

MADDE 22- 6750 sayılı Kanunun 7 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Rehnin kapsamı

MADDE 7- (1) Taşınır varlığın gelecekteki her türlü faiz, sigorta gibi hukuki getirileri ile doğal ürün ve ikamesi mallar, taşınır varlık ile birlikte doğrudan rehlin kapsamına girer.

(2) Bir taşınırın rehinli olduğunu bilmeyen veya bilmesi gerekmeyen iyiniyetli üçüncü kişinin iyiniyeti korunur.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Ancak nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmibeşinin tescilden önce ödenmesi şartı limited şirketler bakımından uygulanmaz.”

MADDE 26- 6102 sayılı Kanunun 587 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “noterce onaylanmasını veya şirket sözleşmesinin ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı” ibaresi “ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 27- 20/10/2016 tarihli ve 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanununun 4 üncü maddesinin altıncı fıkrasının (c) bendine “hususlar” ibaresinden sonra gelmek üzere aşağıdaki parantez içi hüküm eklenmiştir.

“(Niteliği gereği ayırt edici özelliği bulunmayan taşınır varlıklar için bu şart aranmaz.)”

MADDE 28- 6750 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“p) Benzeri her türlü taşınır varlık ve hak”

MADDE 29- 6750 sayılı Kanunun 7 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Rehnin kapsamı

MADDE 7- (1) Taşınır varlığın gelecekteki her türlü faiz, sigorta gibi hukuki getirileri ile doğal ürün ve ikamesi mallar, taşınır varlık ile birlikte doğrudan rehlin kapsamına girer.

(2) Bir üretim sürecinin, kullanıldığı taşınır varlıklarla birlikte rehnedilmesi halinde rehin, üretim sürecinde ve sonucunda gerçekleşecek olan alacak üzerinde aynı oranda ve sırada kendiliğinden tesis edilmiş sayılır. Buna ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(3) Bir taşınırın rehinli olduğunu bilmeyen veya bilmesi gerekmeyen iyiniyetli üçüncü kişinin iyiniyeti korunur.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 23- 6750 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“ç) Genel hükümler çerçevesinde takip yapılabilir.”

MADDE 24- 6750 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “4721 sayılı Kanununun taşınır” ibaresi “4721 sayılı Kanunun taşınmaz” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 25- 20/10/2016 tarihli ve 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanununun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 26- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 30- 6750 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 31- 6750 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“ç) Genel hükümler çerçevesinde takip yapılabilir.”

MADDE 32- 6750 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Rehin alacaklısı, alacağın son bulunduğu tarihten itibaren yabancı hukuka tabi rehin alacaklısı tarafından otuz, Türk hukukuna tabi rehin alacaklısı tarafından onbeş işgünü içinde, rehin kaydının Sicilden terkin için başvuruda bulunur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen rehin alacaklısı hakkında rehin veren veya borçlunun şikâyeti üzerine güvence altına alınan borç tutarının onda biri oranında idari para cezası Bakanlıkça uygulanır.”

MADDE 33- 6750 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “4721 sayılı Kanununun taşınır” ibaresi “4721 sayılı Kanunun taşınmaz” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 34- Bu Kanunun;

- a) 2 nci, 24 üncü, 25 inci ve 26 ncı maddeleri 15/3/2018 tarihinde,
- b) 17 nci maddesi yayımı tarihinden itibaren 6 ay sonra,
- c) diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 27- Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 35- Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Bozdağ

Başbakan Yardımcısı

R. Akdağ

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

J. Sarieroğlu

Ekonomi Bakanı V.

N. Ağbal

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

A. E. Fakıbaba

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

A. Demircan

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

H. Çavuşoğlu

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhasseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Kurtulmuş

Millî Savunma Bakanı

N. Canikli

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

A. Arslan

Başbakan Yardımcısı

F. Işık

Adalet Bakanı

A. Gül

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

O. A. Bak

İçişleri Bakanı

S. Soylu

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

